

І чужому навчається,
Свого не цурається...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИКSVOBODA
UKRAINIAN DAILYРедкація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
424-0237
424-0807
424-8740
Тел. в Нью-Йорку:
Bardcy 7-4125
УНСоюз: Bardcy 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 162. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го ВЕРЕСНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 7, 1967 No. 162. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Середа, 6-го вересня, 1967

В АМЕРИЦІ

БІОСАТЕЛІТ 2 ТРИ ДНІ КРУЖИЛАТИМЕ з рослинами, комахами, амебами, цвілью та бактеріями, випробовуючи на них вплив радіації та невагомості. Крайова Аеронавтична й Космічна Адміністрація має в четвер 7-го вересня випустити Біосателіт 2, який мов арка Ноя, матиме всередині представників ботаніки та зоології. Біосателіт 1 випущено 14-го грудня 1966-го року; він мав подібний вантаж як Біосателіт 2, і виконував свою функцію згідно з планом, кружляючи в космосі, де діє закон невагомості, але під час його приземлювання не діяла ракета і він не впав на Землю. На Біосателіті 2 будуть і запліднені жаб'ячі яйця, бо вчені хочуть знати, який вплив матиме на них радіація.

МИШІНГЕНСЬКИЙ ГУБЕРНАТОР ДЖОРДЖ РОМНІ змінив своє становище в справі війни у В'єтнамі, який він був відвідав в 1965 році. Після повороту з В'єтнаму він був заявив, що "Америка мусіла амішатися у в'єтнамську війну, і що ця війна є морально оправдана". Тепер він каже, що після докладних студій цієї справи "змінює думку", бо переконався, що американські генерали й дипломати його годі фальшиво інформували. Він тепер заявляє: "Я не вірю, що ця війна кончева". На думку губернатора Ромні коли б президентом був Айзенгавер, то війна у В'єтнамі не було б. Ромні старастарся про номінацію на кандидата на президента в 1968-му році.

В ШІКАГО ВІДБУЛАСЯ КРАНОВА Конференція в справі нової політики, в якій взяли участь представники комуністів, троцькістів, соціалістів, муриських націоналістів, противників обов'язкової військової служби, так звані реформовані демократи та інші, що невдоволені з політикою теперішнього демократичного Уряду. Між 1,100 делегатами були такі великі розходження, що нема мови про організацію якоїсь третьої партії. Збори в дійсності були під терором негритянського провідника Джеймса Формана, який на заклик білої делегати керувалися програмною зборів, відповів, що він є "диктатором" зборів. Всі делегати погодилися в тому, що треба перемогти Джансона в 1968-му році, бо тільки тоді може бути мир у В'єтнамі.

У СВІТІ

ІЗРАЄЛЬСЬКІ І ЄГИПЕТСЬКІ ГАРМАТИ ОБАВІЧ СУЄЗЬКОГО КАНАЛУ ВІДПЕРСІЛИ 4-го вересня ц.р. взаємний вогонь, при якому згинув один ізраїльський воїк та один був ранений. По єгипетському боці затоплено один торпедний човен та — за твердженням Єгипту — згинув один цивільний осіб. 8-годинна перестрілка відбувалася на південному кінці Суєзького каналу, недалеко порту Тахіра. Міжнародна Комісія ООН встановила перемир'я.

СОВЕТІ ДОСТАВИЛИ ІНТЕРПІ в середині серпня ц.р. 10 бомбовиків типу МІГ, із них 8 найновіших МІГ-17. Це 22-га з черги недорозвинена країна, яка дістає від Москви зброю. Загалом від 1955 р. СРСР доставив малорозвиненим країнам Азії й Африки зброю на 4-5 мільярдів доларів, в тому числі к. 2.500 літаків і 3.000 танків. Коло 3.000 советських техніків вчили і вчать автохтонів орудувати тією зброєю, а к. 15.000 до 20.000 автохтонів вивчили до СРСР на військовий перевісник.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ В ІНДІЇ РОЗКОЛОДАЄ на три групи. До двох існуючих вже партій — одної, що орієнтується на Пейпінг і другої, зорієнтованої на Москву, приєднався тепер ще третя комуністична партія "Револьюційних індійських марксистів", які є лівими екстремістами. Голову тієї нової партії Паріама Даса Купту, викинули в червні ц.р. з офіційної компартії Індії, як "сектантського авантюриста".

АМБАСАДОРИ ЗДА, БРИТАНІЇ І ФРАНЦІЇ у ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ЗГОЛОСИЛИ однакові ноті советському амбасадорові Пйотрові Абракімову в Східній Німеччині, відкинувши в різкій формі його застереження проти запланованого в Західній Німеччині одного закону, який має обов'язувати й у Західному Берліні. Західні амбасадори пригадали советському репрезентантові, що за Західний Берлін відповідальними є три західні великодержави, згідно з обов'язуючим договором з останньої світової війни, та що советська нота "цілком безпідставна".

У БЕОГРАДІ НАРАДЖУВАЛИСЬ 4-го вересня ц.р. віце-прем'єри ССРР і його європейські сателіти над координаванням допомоги арабським країнам, які потерпіли внаслідок останньої війни проти Ізраїлю. Румунія взяла в тій конференції участь під умовою, що там будуть обмірковувати тільки економічні, а не політичні справи.

В ЄГИПТІ ОФІЦІНО ПРОГЛОШЕНО, що арештовано там 50 високих військовиків та, зокрема, віце-президента і колишнього головного команданта єгипетських збройних сил, маршала Абделя Гакіма Амера. Цьому останньому закидають, що він намагався насильницькими методами "вернутися на давню командне становище", з якого президент Насер скинув його — і десятки інших старшин — після програти у війні проти Ізраїлю.

Нема порозуміння в автомобільному промислі; страйк має зачатися 7 вересня

Дітройт. — Досі не прийшло до порозуміння між представниками Фордівської Моторової Компанії і спілки Об'єднаних Автомобільних Робітників, і страйк має початися вночі з 6-го на 7-го вересня. 5 вересня представники обидвох сторін заявили, що далеко до порозуміння в справі нової умови про працю. Правда, що в середу 6-го вересня мали відбутися переговори між представниками заінтересованих сторін, але голова спілки Автомобільних Робітників Волтер Рутер назвав наперед ці останні перед страйком переговори, «вправами в даремному говорінні». І представник Моторової Компанії Форда песимістично висловився про ці розмови, які мали відбутися в середу. Тому представники обидвох сторін уважають, що страйк неминує. Представник Фордівської Компанії заявив, що він пропонує, щоб пере-

говори продовжувалися і під час страйку. Форд не зробить нових пропозицій в середу, а без цього не можливе порозуміння. Компанія Форда минулого тижня за пропонує збільшити заробітні плати та інші користи на 55 до 60-ох центів за годину праці впродовж найближчих трьох років. Це становило б збільшення на 4 відсотки, і становило б пересічно по \$4.68 за годину праці. Але Волтер Рутер заявив, що він бажає б відсоткового збільшення заробітних платень, що рівняється збільшенню плати за одну годину праці на 90 центів впродовж найближчих трьох років. Рутер домагається, щоб Компанія Форда виявила, на скільки збільшилася продуктивність праці, бо на скільки треба б збільшити заробітки. Форд відмовляється це зробити, кажучи, що він не веде статистики збільшення продукції.

Сенатська Комісія Праці схвалила понад \$5 мільйонів на поборювання вбогости

Вашингтон. — Сенатська Комісія Праці і Публічної Добробутності схвалила додаткових \$2.8 мільйона на створення нових варіантів праці в міських нетрах та на поборювання вбогости. Уряд прокутував на цю ціль тільки \$2.25 мільйона. Тепер на поборювання вбогости в більших містах призначено \$5.05 мільйона, і Сенат має намір збільшити, чи затвердити рішення своєї Комісії. Уряд старався не допустити до ухвал Сенатської Комісії, але замарно, бо 10 членів були за збільшення видат-

ків на поборювання вбогости, а тільки 6 проти. За ці гроші мали б створити 200,000 нових варіантів праці впродовж двох найближчих років. Директор Уряду Економічної Можливості Сарджент Шрайвер заявив недавно, що \$2.06 мільйона замало на розбудову міст і на поборювання вбогости, але не можна нараз домогтися забагато. За збільшення фондів на боротьбу проти вбогости голосували 9 демократів і республіканський сенатор із Нью-Йорку Джейкоб К. Джавітс.

Ромні відклав подорож до Європи; вивчатиме кризу американських міст

Оседж Біч, Мізурі. — Мишинггенський губернатор Рес і публіканець Джордж Ромні заявив, що він відкладає подорож до Європи, яка мала відбутися у вересні, бо вважає, що важливіше справою є криза в американських містах. Він планує у вересні відвідати ті міста, в яких недавно були расові заворушення, бо хоче пізнати причину цього сумного явища. Подорож до Європи Джордж Ромні планує здійснити в листопаді, а В'єтнам має відвідати аж під час різдвяних канікул. Ромні боїться революції в тих містах, де є міські нетри, і де невдоволені населення.

Окружний Комітет УНСоюзу Філадельфійської Округи готується до Союзного Дня в неділю 10 вересня

Філадельфія. — В неділю 10 вересня тут відбудеться величавий Союзний День Філадельфійської округи, до участі в якому запрошені всі доволішні місцевості Пенсильванії, Нью Джерсі, Делавар, Меріленду, як також окружні Комітети Аленгану, Шамонкіну — Вілкіс Бері. Союзний День відбудеться на площі "Карпати" в Бутані біля Честеру. Початок буде о год. 12 полудне. Передбачена багата програма. Виступить перший раз мандоліновий ансамбль при Українській Православній Церкві в Вілмінгтоні.

Комуністи виключають мирові переговори з новим президентом Південного В'єтнаму

Сайгон. — Речники уряду Північного В'єтнаму і тамонія, підпорядкована урядові преса рішуче заперечили можливість будь-яких мирових контактів і переговорів між новообраним президентом Південного В'єтнаму генералом Нгуєном Ван Тіс та Північним В'єтнамом або підпільно-революційним південно-в'єтнамським Фронтом Національного Визволення. Представник того Фронту Нгуєн Мінх Фуонг перебував в останні дні у Пейпінгу, де нараджувався з прем'єром Комуністичного Китаю Чу Ен-лаєм і також назвав Нгуєна Ван Тіс та його заступника, віце-президента Кіао Кі, «зрадниками» своєї країни. Ці заяви в'єтнамських комуністів стоять у зв'язку з передвиборчою заявою генерала Нгуєна Ван Тіс, що коли він буде обраний, то запропонує нову перерву в бомбардуванні Північного

В'єтнаму, як вияв доброї волі, щоб розпочати з Північним В'єтнамом мирові переговори. Миротлюбні заяви склали були навіть у виразнішому і яскравішому тоні також інші кандидати на президента, особливо Труонг Дінх Дзу, який дістав найбільше голосів після генерала Тіс. Він та інші цивільні кандидати, які програли в недільних виборах, продовжують закидати урядові, що він пофальшував вибори, при чому один із них твердив, що коли б вибори були переведені цілком чесно і правильно, то генерал Тіс дістав би найвище 10% голосів, а не 34.8%, як офіційно проголошено. Конституційна Асамблея має розглянути всі скарги проти способу переведення недільних виборів, які вплинуть туди протягом цього тижня, та проголосить своє рішення 2 жовтня ц.р.

Де Голль виїхав з відвідин до Польщі

Париж. — Французький президент Шарль де Голль має відлетіти у середу 6 вересня ц.р. з офіційними відвідинами до Польщі. Поміняючи традиційну французько-польську приязнь, де Голль є прихильником визнання з боку Заходу, зокрема Західною Німеччиною, теперішньої німецької польської границі на Одрі-Нісеі по лінії бажань всіх поляків. Однак прихильне ставлення поляків до теперішніх відвідин де Голля значно прохололо — стверджують західні спостерігачі. У Варшаві в зв'язку з промовчанням у офіційному комунікаті плану зустрічі де Голля з кардиналом Стефаном Вишинським. Деякі поляки бояться, що де Голль зрієє тієї зустрічі, щоб приподобитись комуністам у Москві й Варшаві. Так само широкі кола польсько-

го громадянства поставились холодно до заповіданого виступу де Голля в сеймі, який, як відомо, складається з призначених компартією осіб, а не дійсних представників народу. Польські патріоти кепкують, що де Голль повинен би, будучи послідовним, кричати у Варшаві "Хай живе вільна Польща", так, як кричав у Монтреалі "Хай живе вільний Квебек". Коли цю справу заторкнув в минулому тижні один із опозиційних членів французького парламенту, міністер закордонних справ Моріс Кув де Мюрвіль відповів: "Проблема в Канаді є французьким національним питанням, а в Польщі — це політичне питання". Далі де Мюрвіль підкреслював, що "де річ нормальна, що Польща пов'язана з Советським Союзом, бо це ситуація, яка вишля з останньої війни і післявоєнного часу".

В катастрофі чеського літака в Гендері згинули 34 особи

Гендер, Ньюфаундленд. — 5-го вересня розбився чеський літак советської продукції "Ліолін 18", який віз 61-го пасажира і 8-ох членів залоги. Пасажири всіли в Празі, в Чехо-Словаччині і летіли до Гавани на Кубі.

В Гендері літак мав дозволити палити. В цій катастрофі згинули 34 особи, 18-ох осіб із тих, що залишилися в живих, відвезено до шпиталю в Галіфаке, 7-ох відвезли до Монтреалу, а інші лікують в місцевому шпиталі. Поранені й полеглі мають поломані руки або ноги, але їм не загрожує смерть. Ведеться слідство в справі причини цієї катастрофи. Літак впав на залізничний шлях із висоти 1000 футів і загорівся на землі. Між живими залишилися: один із пілотів, інженер та дві stewardеси. Не чути було експлозії в повітрі, літак розбився аж на землі, на яку

ЗУСТРІЧ АБСОЛЬВЕНТІВ МЮНХЕНСЬКОЇ ТАБОРОВОЇ ГІМНАЗІЇ

Глен Спей. — В неділю, 3 вересня, відбувся тут зустріч абсолютів української мюнхенської гімназії з табору Фрайман, які 20 років тому злизи матуру. В ньому розбудовані місцеві церкви, о. сов. С. Клепарчук відправив Богослуження в наміренні з'їзду з відповідною до хвилі проповіддю. Абсолютів в числі 19 осіб, порозіканих по різних країнах світу, не всі мали змогу взяти участь у зустрічі, про те не присутні прислали свої привітання і спогади. Присутні були кол. директор гімназії Омелян Ціскі і проф. д-р Михайло Соневицький.

Д-р М. Малецький переобраний на голову Управи Братства кол. воєнів І УД УНА

Глен Спей, Н. П. — В суботу і неділю, 2 і 3 вересня ц.р. відбувся тут на оселі "Верховина" 2-ий Делегатський З'їзд Братства колишніх воєнів І Української Національної Армії, при чому приймалих 46 делегатів з 54 головами репрезентували кругло 1.200 членів тієї комбатантської організації, яка має свої крайові організації й Станції в ЗДА, Канаді, Аргентині й Західній Німеччині. З'їздом проводила Президентія у такому складі: О. Голинський (Ньюарк) — голова, М. Бігус (Торонто, Канада) — заступник голови, М. Ліщинський (Філадельфія) і Б. Дусанівський (Торонто) секретарі. Після звітів і дискусій обрано нову Головну Управу у такому складі: Д-р М. Малецький (Торонто) — голова, В. Забродський і О. Лісяк (Філадельфія) — 1-ий і 2-ий заступники голови, В. Гузар (Торонто) — секретар, М. Бігус (Торонто) — касир, І. Чмола — організаційний референт, Р. Колісник — референт видань, Ю. Тис-Крохмалюк — референт преси, Б. Чорний — референт музео й архіву, В. Гринюх і Б. Кашуба — вільні члени.

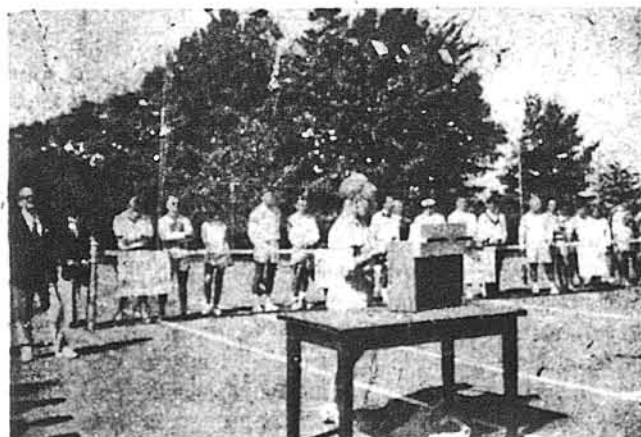
Пастор Олекса Гарбузюк обраний на президента Об'єднання Українських Євангельсько-Батистських Церков у ЗДА

Шикаго, Іл. — Почавши від четверга 31-го серпня до понеділка 4-го вересня тут відбувався 21-ий З'їзд-Конвенція Об'єднання Українських Євангельсько-Батистських Церков у ЗДА. З'їзд, у якому взяло участь понад 450 делегатів, що прибули зі всіх стейтів Америки і провінцій Канади і на якому був присутній представник повенованої України, відбувся в Українській Батистській церкві, що її пастором є відомий диригент Іван Поліщук. У виліді з'їзду обрано уряд Об'єднання у складі: Павло Бартків — почесний президент (сповняв обов'язки президента 20 років), Олекса Гарбузюк — діючий президент, Іван Марчук — заст. президента, Дмитро Марійчук — генеральний секретар, Ярослав Папроцький — заст. секретаря, Іван Пятковський — скарбник, Михайло Якубовський — заст. скарбника, д-р Лев Жабко-Потопович і Василь Бура — члени Управи. Вибраний уряд є відповідальний за 25 церков і десятих місійних станиць, розкинутих в Європі, Австралії та Південній Америці, які нараховують разом понад 80.000 вірних. З'їзд відзначив свято 115-ти річницю початків батистського руху в Україні, беручи за підставу свідчення а-взяти участь у зустрічі, про те не присутні прислали свої привітання і спогади. Присутні були кол. директор гімназії Омелян Ціскі і проф. д-р Михайло Соневицький.

МОВНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ

Мюнхен. — Продовжуючи свою щогорічну студійну подорож в Європі, голова УВАН проф. Ю. Рудницький із Вінниги мав серію викладів в Українському Вільному Університеті в Мюнхені, в яких торкнувся мовних проблем українців поза Україною. Розв'язку мовного питання в діаспорі він бачить у досконалії двомовності й гармонійному поєднанні українських культурних традицій із впливами довкілля в різних країнах нашого поселення.

ФРАГМЕНТИ З ТЕНІСОВИХ І ПЛАВАЦЬКИХ ПЕРШОСТЕЙ УСЦАК НА СОЮЗІВЦІ

Заступниця гол. предедінки УНС Марія Душник вітас учасників та провід тенісвих і плавацьких першостей Української Спортової Централі Америки і Канади. На світліні від ліва: інж. Богдан Рак — керівник тенісвих змагань і Володимир Корніснко — минулорічний першун, який склав в імені змагунів святочне прирчення.

Інж. Богдан Рак, першун першун жінок Філіс Король, заст. гол. предедінки Марія Душник і голова УСЦАК д-р Михайло Снігурович.

Гол. касир УНСОюзу Іван Кокольський вручає чашу першуну юнаків Любомирові Гнатіву. Поруч голова УСЦАК д-р Михайло Снігурович.

Святочне закриття тенісвих і плавацьких першостей УСЦАК на Союзівці закінчено подякою учасникам і керівникам змагань, що її склав заступник гол. предедінки УСЦАК Володимир Сохан. На світліні від ліва: інж. Богдан Рак, інж. Тарас Гриндай, гол. касир Іван Кокольський і заст. гол. предедінки Марія Душник. Управитель Союзівки Д. Слюбодин, уявіковий цей момент фотографією.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07308

Second Class Postage paid of the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly \$6.50.

Address: "СВОБОДА", P. O. Box 846, JERSEY CITY, N.J. 07303

Успіх виборів у В'єтнамі

Ще перед президентськими виборами у Південному В'єтнамі, що відбулися в минулому тижні, комуністи назвали їх «обманним фарсом», а після виборів додали до цієї характеристики такі епітети на адресу обраних президентів: «трусів собаки», «зрадники», «продавці своєї країни» і «брудні лакеї американців». Але власне лють в'єтнамських та закордонних комуністів і безжалісний терор, стосований супроти цивільного населення, щоб відстрашити його від виборів, вказують на те, що це була подія для комуністичного світу дуже неприємна. І хоч, безумовно, не можна стосувати до тих виборів критеріїв, прийнятих у західних демократичних країнах, вони цілком виправдують заяву Державного Департаменту, який назвав вислід недільних виборів «великим кроком вперед» на шляху до нормального життя в тій нещасній країні.

Досить пригадати, що це були перші від непамятних часів президентські вибори у Південному В'єтнамі. Та країна знала колоніальне панування Китаю, Португалії і Франції, японської окупації, повстанської війни проти Франції, а від 1954 року — правління круглої десятикратки, очолюваної здебільшого військовими диктаторами. Від часу виборів в минулому році конституційної асамблеї та схвалення нею конституції на принципах демократично-парламентарної республіки, Південний В'єтнам дійсно зробив велетенський крок вперед на тому тертям встановленому шляху до своєї дійсної свободи у мирі й добробуті.

Тим часом у Південному В'єтнамі все ще точиться жорстока війна на двох фронтах: проти власного терористичного підпілля та проти збройної інвазії Північного В'єтнаму. Нема там миру і не може бути мови про добробут при несприборкованій інфляції, обмеженій воєнними діями комуністів, масовому рухові населення. На тлі історичних переживань в'єтнамців ясно, що вони ще не цілком дозріли до справжньої демократії західного зразка. Ось так, наприклад, в президентських виборах було аж 11 кандидатів. Наперед можна було передбачити, що при такому великому розбитті голосів між 10 цивільних кандидатів мусить перемогти військовий список кандидатів на президента, двох популярних генералів, за яких логічно голосувала більшість 700.000 воїнів державної армії. Але дивною річчю є те, що став президентом. Найголовніше те, що, всупереч жорстокому комуністичному терору, всупереч воєнному хаосу і злидням, близько 5 мільйонів осіб з-посеред 17 мільйонів так пішли до виборчих урн. Віддання кругло двох мільйонів голосів за трьох найпопулярніших цивільних кандидатів і розпорощення дальших п'ятнадцяти мільйонів голосів мас ще ту цікаву мову, що свідчить про те, що вони свідомо й активно голосували за виборців, а не про голосування під диктатом місцевих властей.

Всі ті американські критики в'єтнамських виборів, які були схильні дискваліфікувати їх, дістали повчальну лекцію, що треба бути дуже обережним у таких своїх засудах. Не може бути, щоб помилялися всі: теперішній амбасадор США у Сайгоні Елсворт Бункер і колишній амбасадор Генрі Кебот Ладж, голова 22-членної американської делегації обсерваторів, і всі ті обсерватори, люди з обох партій, губернатори, сенатори, думовики. Всі вони погоджуються, що хоч тут і там місцеві виборчі інспектори могли допускати зловживання, настрої у виборців і атмосфера у виборчих домішках виключали «дисциплінованість» голосів та фальшування такого факту, як число голосуючих. І, видно, не було надто великої ревності лояльних супроти уряду виборчих інспекторів, коли переможний список голови держави Нгуєна Ван Тіс і прем'єра Нгуєна Као Кі дістав усього 35% всіх відданих голосів.

Південнов'єтнамських президентських виборів не слід порівнювати з виборами в Америці, Британії, Франції чи Західній Німеччині, а радше треба пригадати, як виглядають так звані вибори в комуністичних державах. Це прикметний комуністам цинізм називати вибори у Південному В'єтнамі «фарсом», тоді, як в усіх комуністичних країнах партійні секретаріати складають монополювальний кандидатський список, за який з-поза партії голосують 99 і більше відсотків «виборців». Очевидно, що вислідок недільних виборів не народиться відразу у Південному В'єтнамі повна демократія. Але ці вибори, і вибори до нижчої палати парламенту, що відбудуться в наступному місяці, завдали і завдають нового морального удару тамтешнім комуністам. Вони у великій мірі виправдають теж американську політику, яка підтримує в'єтнамський нарід в його змаганні до дійсної свободи.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

ГОДИННИК ЗЛОЧИНУ

Шість важких злочинів кожної хвилини, одне душогубство кожних сорок вісім хвилин, знасилування кожних двадцять одну хвилину, розбій щотири до половини хвилини, вліт підпадцять три секунди — так показує годинник злочинності у цій країні, в країні найвищої цивілізації, найвище розвиненого суспільства. Трагічно — драматичний це годинник, і тільки ще драматичніші події дня — В'єтнамська війна та расові заворушення — відсувають його на третій план у зовнішній сенсаційності. Але війна, як тільки заховають сильні світу цього — скінчиться, і для расових заворушень скінчиться догідний сезон. Тільки шал злочинності й далі пануватиме над нацією як її проблема число один.

Очевидно, не відтепер турбує вона тих, хто з об'язку або з ідеї почуває відповідальність за долю країни. В першу чергу це — влада країни: усі три її галузі — законодавча, виконавча та судовою. Вже багато років діють, радять, переслідують і планують конгресові комісії, постійні і спеціальні. Світ і громадянство чимало довідалися про зорганізований злочин у цій країні, про мафію, про рист молодечої злочинності і т. д. із звітів цих комісій, а головне, як от колишній покійний сенатор Кіфвер або визначний учасник, як пок. сен. МекКарті чи правний радник Роберт Кеннеді, добилися широкого розголосу, а за тим і політичної проміненції.

Президентова Комісія для здійснення права і правосуддя постійно слідує за розвитком проблеми злочинності і теж виступає з проєктами, теоріями про причиновість росту злочинності, порадами і т. д. Не можна з переконанням сказати, що в цій боротьбі виправдує позитивну роль суду, а радше його еманация. Найвищий Суд США. Його рішення в окремих справах виходили радше з позицій абстрактної ліберальної філософії, яку він відкривав у принципах американської конституції, тому в практичному застосуванні вони ледве чи кооперувалися з намаганнями закордонної та виконавчої влади, нижчих судів та поліції.

І ось для них усіх — в першу чергу — зладжено цей годинник злочину, нечале мemento і образова драматизація дійсності. Але годинник має на меті діяти не тільки на увагу та почування. Він є виторгом холодної розуму, більше машина, як людини. Він зміщений у звіті про злочинність у цій країні в 1966 році, віданому з датою 10 серпня 1967 р. славним Едвардом Гувером, директором Федерального Бюро Інвестицій.

На початку статистика... цифри... Гувер хоче дати «багатовисловну інформацію для розумних рішень». Він сам не рішати, він сам не робитиме ніяких теоретичних чи спекуляційних висновків. Його висновки виходять з фактичного матеріалу, висловленого цифрами. На його підставі він може твердити, що злочинність росте або маліє, що такий то рід злочинів у таких то містах або в таких місяцях року показує окреслену тенденцію розвитку. Статистика, каже він у передмові, постачає необхідні дані для ідентифікування проблем злочинності та для оцінки програм діяння.

Про статистику кажуть іронічно, що це — найбільша брехня. Та ледве чи можна сказати це про Гуверову статистику, хоч як хотілося б, щоб цифри її не були такі жахливі. Але вона спертна на матеріалі, зібраному найсучаснішими засобами і певно, найбільшій такої роду організацією. У січні 1967 року почав в усіх ширині працювати Національний Центр Кримінальної Інформації, зорганізований ЕФБІА після довгих приготувань і навіть співпраці з Міжнародною Асоціацією Шефів Поліції. Компютеризована, постійно уліпшувана інформаційна система блискучо доставляла інформації про злочин та злочинців поліційним станціям по всій країні і навіть поза її кордони. Вона дає також перевірені дані для річного федерального рапорту.

Статистика — це складова частина кримінології, тобто наукового дослідження злочину і злочинця. Вона мусить брати на увагу ті фактори, які діють у громаді і так або інакше впливають на злочинність. Між ними і густота населення, і склад його щодо віку, статі чи раси, його економічний стан і мораль, його рухливості, освітній рівень, релігійність; тут і кліматичні відносини, і сезони, і сила та справність поліції, ефективність судів і відношення громадянства до злочинності і до органів, що її поборює.

Факти і цифри рапорту правдиві, але не абсолютні: з чимало злочинів не вийшло, завжди можливі помилки правосуддя і неправилні присуди. Тому рапорт називає свої дані тільки як зважені, «правдоподібного розміру, флюктуанції і розподілу» злочину в цій країні. Щоб показати ріст злочинності не як випадкове, специфічне явище одного чи двох років, а як очевидну розвиваючу тенденцію, рапорт сягає до 1960 р.: він показує на діаграмі, що за цей час злочинність у США росте постійно і зростає на 62%, а число злочинів на 100 тисяч населення підійшло вгору на 48%. Злочини з насильством (душогубство, гвалтування, розбій, напад) зросли на 49%, а злочини проти майна на 64%. В самому лише 1966 році зголошено понад три мільйони типових серйозних злочинів, а це значить зріст на 11% за один рік. Риск стати жертвою важкого злочину зріс за цей рік на 10%, а це значить майже дві жертви на кожних сто мешканців. Подано 1.2 бильона доларів коштів у вигляді майна, втрачено цього року через злочини,

Мирислав Віттоні

НА СТИЦІ У В'ЄТНАМІ

(Привіт Плавостим таборам)

Прощай, мій мій синочку, Та не забаряйся, За чотири недільні Додому вертайся!

Коли я займав місце на бойовій стійці, сонце вже давно зайшло за узгір'я, порослі високими деревами густим джунглі. Темна ніч спустила свої крила над нашою базою. Затихла гарматна стрілянина. Замовкли скоростріли й міномети. Затих беззаставний гуркіт гелікоптерів та літаків. Мовчав бойовий авіа і танки. У нашому таборі, що сів в сумерку ночі, також був спокій.

На небозводі мерехтіли зірки. З лівої сторони поволі піднісся вгору місяць. І чим більше його світло набирало сили, тим виразніше я бачу перед собою темний обрій.

У В'єтнамі тепер дощова пора. Тож за півгодини ві-

хоч, правда, половину відкрила й повернула поліція власникам. І так іде звіт, даючи на своїх 185 сторінках ешеру загальні висновки, потім детальні цифри усіх в наругу культурній нації, усі, що голосно кричать: росте злочинність безпину, шаленим темпом!

Президент і його комісії та виконні органи, Конгрес та його комісії, органи безпеки, теоретики криміналістики — всі досліджували рапорт Гувера. Але перші зияли до нього політики: — очевидно, противники теперішнього Уряду. Адже йдуть вибори, і треба наповнити арсенал. Дві групи республіканців у Конгресі — «палатна група» і спеціальна група з завданням поборювати злочинство закликають Джансові, що він не додержав даної в 1965 р. обіцянки виступити з енергійною програмою проти злочинства, і що він — у «неймовірному відступі в бік злочинцю». За ними з гострими закидами виступають і Конгресові провідники, Дірксен у Сенаті і Форд у Палаті.

Зміцнити добре суспільство багато важливіше, як творити так зване «велике суспільство», каже ветеран сенатської політики, сенатор-республіканець з Ліноу. І, драматично вказуючи на дію рапорту Гуверового рапорту про ріст злочинності за останні шість років, заявляє: «Наш нарід справді перестрашений цим ростом злочинності... А Конгрес може дати адміністрації знаряддя для успішного поборювання злочину — якщо піде за республіканським провідом...»

Ще довго говоритимуть про цю проблему політики, вчені, теоретики, ще довго чекатиме нарід на ефективну програму боротьби з шалом злочинності. А тим часом годинник злочину йтиме вперед, безупинно вистукуватиме секунди, хвилини й години, що відзначають новий злочин і нову жертву з-посеред нас...

юст

тер пригнав чорні, дощові хмари. Вони закрили зоряне небо й ясний місяць. Залегла густа темрява. Затерли сріблосто — сірі обриси шатер бази. Врешті з великим шумом проломився густий, теплий дощ. Краплі дощу вдарили з плюском по листю дерев, по землі, ну й по мені. Лляло як з коновик, беззаставно аж до ранку.

Я притиснувся до свого тіла кріс, щоб він не змок, і напружив слух, зір та увагу. Стою, б'є стріло розглаголює доквруги й слухаю... Скорі пробує розрізнити кожний плоск, кожний звук. Відразу займаю обережну по поставу, бо в тій темряві не видно, чи то яка звірина, чи птіця, чи така може ворог підкрадається до нашого табору.

Така дощова ніч для стійкого тут, у В'єтнамі, на бойовому терені дуже неприємна. Здається, що сонце поволі йде, але ніколи не побачити. Та мені такі ночі не завдають великого клопоту. Вони пригадують мені часи пластування, коли й також стояв на нічних стійках. Вони мене загартували, і багато того, чого я навчився на пластових таборах, як на сходах, не раз ставало мені на бойовому терені у великій пригоді. Почував себе приготуванням і певним чи на базі чи в терені. Шатро мені знає, а під шатром — присмню. Всі завдання виконую з більшою охотою, як може дехто інший.

Тут мого життя подібне до пластування по таборах на «Бобрівці» біля Гартфорд, на «Вовчій Тропі» в Іст-Четемі чи деінде. Але тут я пробиваюсь крізь густі джунглі, через рижові болотисті поля та ріки не з пластовою палицею, але зі скорострілним крісом та з гранатами за поясом, і кожної хвилини очікую вогню зі сторони ворога.

В моїй уяві несподівано оживає мій перша лісна стійка на «Бобрівці». А було це десять років тому, була така ж темна й зоряна ніч, але без місяця. Шуміли дерева й кущі. У високій траві грали цвіркуни, а десь іздалека долітав крекіт жаб. Направо тягнулися наші шатра. В них спали пластуни. Я боявся тоді тої темної ночі, боявся «нападів» пластунів із шатер, що простягалися за горбом...

А ось і нова думка... По пластових таборах збирається «цвіт України» і краса. Скобів орлиний рід, що гарус там свій юнацький дух і тіло, бо життя — не жарти, не казка, а праця, бурі і негоди. Тут, у В'єтнамі, по військових базах та на бойових теренах також зібрана «краса і цвіт» орлиного гнізда Вільної Американської Землі. Між ними є й українці, а між українцями — пластуни, щоб разом, спільно віддати «любий отриманий — силу тіла і духа». В пластових таборах співають: «гармати били, а ми наступали, один по одному падали». І тут, у В'єтнамі,

слова пісні справджуються на моїх очах.

Згадую пластовий табір у Греції під час Світового Джемборі 1963 року, де я був учасником. І думаю: чи візьмуть участь наші пластуни в щорічному Джемборі в Америці, в Національному Парку в Айдахо? Чи понесуть український синьо-жовтий прапор в дефіладах, як це було тоді на Маратонських Полях? Чи буде хтось знову заперечувати наше славне українське ім'я?

Згадую табір в Німеччині. Згадую відвідини пластунів у їх Еміненції Верховного Архискепопа Кир Йосифа, величаву Архискепську Службу Божу й св. Причастя з рук Іх Блаженства Кир Йосифа в базиліці св. Петра в Римі.

Пересуваються в думках незабутні образи Ватри Ювілейної Пластової Зустрічі на «Вовчій Тропі» з нагоди 50-річчя Пласту 1962 року. І всі інші пластові ватри іскриються в моїй душі. Всі вони були без тривоги, без небезпечки, надихали романтичною красою, радістю та дисциплінованим трудом під оком й охороною виховників.

І тут, у В'єтнамі, на бойових просторах є також ватри. Але вони грізні, небезпечні. Їхні полум'я високо й відкриті густим чорним димом. Вони нищать своїм полум'ям ворожі укріплення, склада й кріпки. Безчисленні «іскри» бойової ватри летять у вигляді криків, скорострілних та гарматних набійів і гонять ворожі відділи. І з противної сторони «іскри» летять в нашу сторону. Після такої «ватри» на бойовищі залишаються ранені або й зовсім непорушні тіла.

У вас там, в Америці, тепер сезон пластових таборів. Кипить життя. Лунає поміж шатрами безжурна, бадьора пісня. Вечорами зірки миготять на небі. Іскриються ясним полум'ям ватри, а над ними кругом «стоять постаті юні, заслухані в золоті снів і в гомін мрій гарячих».

І коли ви ось так зберетеся при промені ватри на «Бобрівці», на «Вовчій Тропі» чи десь у Вісконсині, Шикаго або в Канаді і заспіваєте: «Сірили у сумерку півночі шатра» і «ніч вже йде» — я, може, в той час стоюти на стійці у В'єтнамі або у поході подирати-тихус у бойовій лінії крізь джунглі та слухатиму гомін вашої пісні.

Шкода, що я не між вами й цього року. Але буду знову з вами, коли повернусь з В'єтнаму. Всім вам, хмельничкам, гриміти привіт від мене і шире «пугу-пугу». А тим часом разом заспіваймо:

Ой не плачте, не журитесь, В тугу не вдавайтесь, Заграв кий мій вороненький, Назад сподівайтесь.

СКОБ!

Постій, липень 1967 р.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Двомісячник дитячої книжки

Вростання нашої еміграції, передусім її молоді, в місцевий ґрунт — явище немичуче й закомерційне, але відчуження від первинного духовного рідного народу — неконечне, непотрібне й нікому не бажане. Воно не збагачує, а збіднює, не підносить, а обнижує інтелектуальний рівень і суєспільну вартість одиниці — громадянина. Процес відчуження починається здебільшого в молодому віці, коли батьки та рідне оточення не вміють чи не можуть навчити дитину мови предківського народу найприроднішою метою в домі. Зрештою, якщо ця мова й зберігається якоюсь мірою, то її активний і пасивний словниковий запас такий обмежений, що небагато буває з неї користі. На допомогу мусить прийти рідне друковане слово — дитяча книжка, дитячий журнал.

Діти за газетою «модерної освіти» — вичитати різні мови й пізнавати різні народи та їхні культури, ступень, надихає романтичною красою, радістю та дисциплінованим трудом під оком й охороною виховників.

Отож, враховуючи те, що рідна дитяча книжка є скарбницею духовної культури предківського народу, першорядним засобом формування ідейного світогляду та зразкового характеру багатовікового українця — громадянина будь-якої країни поселення і цінним доповненням всесторонньої модерної освіти, Об'єднання Працівників Дитячої Літератури у співпраці з освітньо-виховними центрами Америки й Канади влаштує вже другу за чергою освітньо-пропагандистську кампанію п. з. Двомісячник Української Дитячої Книжки (ДУДК).

ОПДЛ уважає за потрібне повідомити про це нашу громаду, зокрема школи, виховні організації молоді та всі установи, що мають бути — яке відношення до виховання молоді. Поки буде офіційне проголошення 2-го ДУДК за підписами українських громадських центрів, вже тепер пора започаткувати на місцях підготовку до акції (концерти, доповіді, панелі, дискусійні вечори, конкурси, виставки, продаж книжок і т. д.), що, як і торік, буде проведена в листопаді - грудні і. р.

Надіймося, що у висліді Двомісячника цього року ще більше українських дітей стануть постійними читачами своєї літератури, що більше дитячих видань опиняться в руках наших дітей, збільшаться ряди читачів і передплатників українських журналів для дітей, та молоді і, завдяки моральній та матеріальній підтримці фонду «Нашим дітям», зросте творча й видавнича продукція українського виховного слова.

Щоб надати 2-му Двомісячнику ДУДК бажаного напруження, ОПДЛ виставляє найбільшому числу 5-те число бюлетеню «Ми і наші діти», з відповідними матеріалами: доповіддю, вказівками, списком літератури за жанром і віком читачів і ін. (ОПДЛ)

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(48)

А ВЖЕ ВЕСНА...

15 квітня 1943.

Блакитний був поза містом і Командою майже два тижні. Всі нетерпеливо чекали його, щоб довідатися, як усе йде. Різні вісті весняним вітром котилися по повітрі, а яким вірити? Блакитний кілька разів писав, але дуже коротко. Також усі турбувалися, що сталося з сотником Орликом. Він просто зник. Якоїсь ночі прийшли до нього невідомі озброєні люди і забрали з собою. Дружині сказали: «не журіться», але вона весь час допитується, що з ним сталося.

Позавчора прийшла записка від Блакитного, і тасмниці сотника Орлика стало більше інтригуючою. Блакитний лише згадав, що «сотник Орлик у лісі, на днях його перебираємо до себе». Що це все значить? В якому лісі? В кого?

У цій же записці Блакитний коротко подав до-

ручення: «Команду розігнати на чотири сторони світу, а хату Команди негайно зліквідувати. Зробити тимчасовий пункт зв'язку за містом, у хаті Семена. Збірка за два дні в цій хаті».

До цієї хати під вечір і прямували хлопці. Щоправда, вже менше, як колись. Чимало людей уже в лісі, районі команданти завантажені своїми справами по теренах. З районів мали прибути лише Залізник і Граб. Лисий лявас, казав, що «нічого не знає» і що «наразі пора дати людям знати», як ідуть справи. Троля і Шкляр аж горіли з цікавості.

Блакитний ішов з Лисим, до них приєднався Троля. Проходячи хутори на Перелісках — вони зупинилися на хвилину.

Біля хати, великим гуртом, забавлялися діти. Вони бігали хороводом і виспівували «А вже весна, а вже весна»... Невинні, дзвінкі дитячі голоси розносилися по садках, десь бігли в поля. З розчервоними личками бігали діти навкруги хати, ловили запах весняного вечора, свіжий аромат перших білих нарцисів.

Для дітей прийшла радісна і тепла весна. Їхні щокі палені всім коханням. Для них весна — це весна. Вони не знали, що ця весна несе. Їм і не треба було б знати, але вони довідаються. І з розсміяних облич зникне рум'янець щастя — сльозоз

спливе на землю вигорілих хуторів...

Воляче, як же боляче, що їм у цю весну доведеться чути зойки, прокляти... Що ж вони винні? Як їх заховати від страхіть? Як заховати, коли залізіли шоломи хочуть змішати цей спів «а вже весна» — з димом, чадом і сльозами? Вони ще малі, покищо не знають. Хай ще бігають...

І для дітей — весна надворі. Весна й для нас. Тільки інша.

Ще ця весна не розгорнула повністю свої поли, ще не всіла вкрити, ліси, гори і поля новою зеленію — як події, перегаючи весняні вітри, розгорнулися у повну розстрільну і захопили Крем'яччину.

Залізник виставив заставу на дорозі. Блакитний оповідав.

Наказ «розігнати» хату Команди дуже простий. Блакитний із розмови, яку мав у терені з Ільком Олем, довідався, що хата Команди вже під оком Гестапо. Розвідка Андрія рознюхала, що поляки доносили жандармам про «непевну хату, до якої по ночах ходять невідомі люди». Андрій і сам не знав, що в тій хаті робиться, але знав, що вона наша.

Сотник Орлик «зник» також дуже просто. Сітка Крука почала розростатися, а старшини нема. Його

люди перегорювали з кількома старшинами армії УНР і українцями з польської армії, але ті відмовилися йти в підпілля до Крука. Вони мали нарахунок, і старший Прокопович, член повітового керівництва зі сітки Андрія, підніс «план»: забрати силою старшин. Крук нібито противився, але виходу не було. Він також мав наказ розбудувати свою бойову мережу. Вночі вони під'їхали до сотника Орлика, знаючи, що він брав участь у вишкіль боїв по селах сітки Блакитного. Вони його забрали в ліс, обіцяючи безпеку йому і родині. Блакитний, відвідуючи Крука в лісі, зустрівся з сотником. Аж очі широко відкрив: що ви тут робите? Крук мнявся, мовчав, ви й так маєте чимало старшин, «пожертвуйте» нам хоч одного... Та коли довідався, що сотник Орлик був у штабі Блакитного — реготав так, що ліс трусився. Блакитний сардинся. Крук сказав, що Орлик може кожної хвилини йти до Блакитного, але Орлик хоче залишитися ще з тиждень, щоб закінчити вишкіл хлопців Крука, інакше «себе постріляють, не знаючи, з котрого боку закладати набой», жартував. Дістав припорушення до тижня бути в таборі Хрона.

- ЗАБЕЗПЕЧИТЬСЯ Я БУДЬТЕ
- БЕЗПЕЧНІ, СТАВШИ ЧЛЕНОМ
- УКРАїнського НАРОДНОГО СОЮЗУ

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНІХ 22-го ДО 26-го ТРАВНЯ 1967 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ“, КЕРГОНКСОН, Н. И.

2.

Звіт головного передсідника Мосина Лисогора

(Продовження з попереднього числа)

Ми далі зберігаємо нашу Канадську Канцелярію при 297 Коледжі Еванго і утримуємо ту домішку з 432-м Відділом. Плянуємо відкрити нову домішку, але відкладено рішення, коли п. Зорич підїхав у свою подорож на Захід. Цю справу далі розглядається.

Впродовж минулого року ми продовжували нашу активну участь у стейтових Братських Конгресах. В минулому році обрано д-ра Я. Падоча до Екзекутивної Ради Братського Конгресу Нью Йорку, а в цьому році він став там віце-президентом. На цьогорічному Конгресі були призначені також заступники головного передсідника Марія Душник і Володимир Сохан, касир Іван Кокольський, голова ради Марія Демидчук та члени Ньюйоркського Окружного Комітету.

Нашого головного касира Івана Кокольського обрано було до Екзекутивної Ради Братського Конгресу в Нью Джерсі. Я залишився в Екзекутивній Раді, як її зв'язковий до Департаменту банків і забезпечення в стейті Нью Джерсі. Панове Володимир Сохан і Степан Гавриш були теж призначені на тому конгресі.

В Огайо пан Тарас Шмагала взяв участь у стейтовому Братському Конгресі і був членом Резолюційної Комісії. Пані Марію Вобечко, з Відділу 102, обрано було, на члена Екзекутивного Комітету.

Чотири репрезентанти взяли участь у Мишигенському Братському Конгресі. Наш головний контролер п. І. Вапук був членом Статутної Комісії, п. Володимир Бойд-Борискевич з Відділу 94 належав до Членської і Мандатної Комісії. П. Володимир Діляк, наш колишній головний радник і теперішній організатор, брав також участь у тому Конгресі.

Пан С. Куропас і пані Гелен Олек були призначені на Іллінойському Братському Конгресі, на якому передано відзначення п. Михайло Ольшанському. Пані Анна Чопик була членом Екзекутивної Ради Братського Конгресу Нової Англії, а п. Андрій Джула був в Екзекутивній Раді Пенсильверійського Братського Конгресу.

Ми є членами Братського Конгресу Мериленду Дистрикту Колумбії і беремо участь в його засіданнях. Також ми є членами Крайового Братського Конгресу Америки і беремо участь в його річних нарадах. Я був членом Екзекутивної Ради на дворічний термін, що скінчився у вересні минулого року.

Участь у Крайовому і Стейтових Конгресах забирас багато часу і грошей, але я вірю, що такі наради корисні на довшу мету. Зроблено зв'язки з людьми тієї самої діяльності, а технічні інформації і поради, що їх дістається на таких конференціях, цілком виправдують участь в них.

Звернувшись до нас Стипендіальна Фондація для Вищої Освіти в Канаді, очолювана сенатором Павлом Юзюком, щоб співпрацювати з ними в ділянці стипендій. Той особливий план має на увазі дітей до восьми років життя і дбас за фонди для членів, які стають університетськими студентами. Той план передбачав кругло п'ятнадцять сум грошей, яку вносили б батьки дитини. Головний Екзекутивний Комітет погодився у принципі співпрацювати з Фондацією, під умовою, що матиме виключне право на продаж того плану. Наші зобов'язання обмежувалися б до дозволу нашим секретарям та організаторам пропонувати людям цей план. Всі кошти, включно з комісійним для продавців, належали б до обов'язків фондації. Фондація не прийняла в цій справі остаточного рішення.

Достатньо багато уваги і часу присвячено можливостям спонзорувати Лікувальному Домові. Члени Українського Лікарського Товариства висловили глибоке бажання мати такий дім для їхніх українських пацієнтів і палко поручали, щоб ми зайнялися цю справою. Ми оглянули такі домівки різні місця, де вони могли б бути, але не вирішено нічого. Моя особиста думка така, що ми повинні поважно розглянути цю справу і приготувати її здійснення, якщо вдалося би розв'язати питання місця, фінансів і персоналу.

Впродовж минулого року ми оглянули різні місця на оселі в районі Шикаго і Торонто. Просити у стейті Ілліної перевіривали члени Головного Уряду, а місця біля Торонто оглядали члени Екзекутивного Комітету. Продовжуємо наші пошукування таких об'єктів, які підходили б на місцеві „союзівки“.

Підсумовуючи висліді УНСОЮЗУ у 1966 році, думаю, що треба підкреслити факт, що наші члени і наші громади мали вірну фактову обслугу. Український Народний Союз продовжував давати однакову своїм членам дешеве забезпечення на життя, як і приносили всім нашим людям користі в ділянках суспільних, виховних і культурних. Підтримка з нашого боку для вартісної діяльності української спільноти була завжди якнайбільш щедра й ентузіастична.

Ми продовжували нашу політику з останніх 50-ох років всебічно підтримувати заходи вільного світу, щоб ніхто нечужі комуністичні агресії. Ми твердо вели перед у допомозі визвольній справі поневолених народів, включно з країною наших предків — Україною. Наша відданість цій справі ніколи не послабилася і будемо завжди старатися, щоб інші почули наш голос у користь поневолених. Молимося і сподіваємося, що дальший зріст нашого членства і наших можливостей збільшить престиж і вплив, потрібні для того, щоб люди не тільки чули наш голос, але й діяли за його вказівками.

810 осіб утратило життя
внаслідок акцидентів
впродовж тільки одного
нічця тижня.
Не ризикуйте долею своїх
рідних і дорогих.

Негайно забезпечитися

АКЦИДЕНТОВОЮ ГРАМОТОЮ
Українського Народного Союзу!

Annual Report 1967 by Supreme President

(Continued from previous issue)

Four representatives took part in the Michigan Fraternal Congress. Our Supreme Auditor, Mr. I. Waszczuk, was a member of the By-Laws Committee. Mr. Walter Boyd-Boryskewich of Branch 94 served on the Membership and Credentials Committee, and Mr. A. Trysh, the District Committee Chairman was on the Social Committee. Mr. Walter Didyk, our former Supreme Advisor and present organizer also attended the Congress.

Mr. S. Kuropas and Mrs. Helen Olek attended the Illinois Fraternal Congress at which Mr. Michael Olshansky was presented with an award. Miss Ann Chopek served on the Executive Board of the New England Fraternal Congress and Mr. Andrew Julia was on the Executive Board of the Pennsylvania Fraternal Congress.

We are members of the Maryland-District of Columbia Fraternal Congress and attend their meetings. We are also members of the National Fraternal Congress of America and participate in their annual meetings. I served as a member of the Executive Board for a two-year period ending last September. Dr. Padoch is a member of the Fraternal Activities Committee.

The participation in the National and State Congresses takes up much valuable time and money but I believe that such meetings are beneficial in the long run. The contacts made with people in the same business that we are in and the technical information and advice that is available at these conferences makes attendance worthwhile.

We were approached by the Higher Education Scholarship Foundation of Canada, headed by Senator Paul Yuzyk, to cooperate with them in the sale of scholarship plans. This particular plan is available to children up to eight years of age and provides funds to members who become university students. The plan provides roughly about five times the sum of money originally paid in by the parents of the child. The Supreme Executive Committee agreed in principle to cooperate with the Foundation providing we would have the exclusive rights to sell this plan. Our obligation would be limited only to permitting our secretaries and organizers to offer the plan for sale. All costs including commissions to salesman would be the obligation of the Foundation. The Foundation has not made a final decision in this matter.

Considerable study and time has been devoted to the possibility of sponsoring a Nursing Home. Members of the Medical Society have expressed a dire need for such facilities for their Ukrainian patients and it is strongly recommended that we undertake such a project. We inspected such homes and several sites but no further steps have been taken. It is my personal opinion that we should seriously keep this problem under consideration and be prepared to move ahead if satisfactory arrangements can be worked out as to location, financing, and personnel.

During the year inspections were made of resort sites in the Chicago and Toronto areas. The project in Illinois was checked by our Chicago members of the Supreme Assembly and the Toronto sites were inspected by the Executive Committee. We are continuing our search for suitable Soyuzivka sites in these areas.

In summarizing the 1966 record of our Association, I believe it can be underscored that our members and our communities were served faithfully and with reasonable efficiency and skill. The Ukrainian National Association continued to provide low-cost life insurance protection to members as well as social, educational, and cultural benefits to all of our people. Our support of worthwhile Ukrainian community activities was at all times most generous and enthusiastic.

We continued our policy of the past 50 years of backing fully the free world's efforts to thwart Communist aggressions. We firmly championed liberation for the Captive Nations including the land of our kinsmen, Ukraine. Our dedication to this cause will never waiver as we strive ever more strenuously to make our voice heard on their behalf. We pray and hope that our continued growth in membership and resources will provide the prestige and influence that is needed for our voice not only to be heard but also to be acted upon.

END

Зчегри до звіту приступив заступник гол. передсідника інж. Степан Куропас, при чому провів нараду переняв гол. передсідник И. Лисогор.

Звіт заст. головного передсідника Степана Куропаса

За короткий час від останньої конвенції до Нового Року діяльність моя, як заступника головного передсідника, була мінімальною. Бо як ж могла бути моя діяльність в місці мого перебування? Урядовці відділів виконували добре або гірше свої уряди, і старим патріархальним шляхом висилали розмети до Головної Канцелярії. З браку Фондів УНСОЮЗУ не міг уділювати моргеджових позичок, як це було передтим, тому і моя праця на тому полі була незначною.

Звичайно я брав участь в діях і зборах Окружного Комітету УНСОЮЗУ в Шикаго і вміру потреби і часу був на зборах відділів. Не було у нас непорозуміння і союзової сварки, може тому й союзове життя було однаковим. Без охоти до виконували колишніх змагань в здобуванні нових членів. Уважало, що застій Союзового життя можна припинити лише деякими радикальними потягненнями, як от купно об'єкту, назвимо його як хочемо, до якого ми концентрували союзове організаційне життя літом і зимою. Во время оно я таке місце мав на увазі, скликав навіть „Конференцію на вершинах“, але до купна цієї малої „Союзівки“ не дійшло через опозицію деяких головних і відділових урядовців УНСОЮЗУ. А до нині такий об'єкт вже був би спаленим і був би виконав організаційне завдання, бо як є в громаді неутрачене місце, де всі можуть відбавати свої імпрези, „дні“, спортивні змагання і т. п., то це буде громада і Союз. Без такого місця, без

місця для зустрічей молоді, я не можу собі уявити успішного походу УНСОЮЗУ. Це старий гріх нашої союзової громади, що в слушний час не пішла за пляном, який надався для життя УНСОЮЗУ. Та це не значить, що ми мусимо лише нарікати і говорити про „труднощі“, бо такого слова не було в лексиконі УНСОЮЗУ аж до приходу нової еміграції.

Тому, я далі оглядаюся за місцем, яке УНСОЮЗУ повинен купити, щоб дати поштовх до активності. Сподіюся, що таке місце знайдемо і що не буде опозиції, бо з власних помилок ми мусимо вчитися.

Протягом 7 місяців 1966 року в союзових справах я відвідав міста: Клівленд, Дітройт і Лігайтон. За цей самий час я був на трьох засіданнях Екзекутиви в Головній Канцелярії. Про наради Екзекутиви були все відомлення редактора „Свободи“ на першій сторінці, як теж звіти головного секретаря і тому нема потреби про них згадувати.

На закінчення хочу ще додати, що в Шикаго я був на різних імпрезах несоюзного характеру і писав про них в „Шикагівській Хроніці“. Потреба амагала нераз йти на весілля, христини і похорони і виголосувати там привіт від УНСОЮЗУ, або навіть довші промови. Я не вважаю таку діяльність за союзову діяльність, але за обов'язок людини на народних пості, тому подробице це не чиселати вважаю зайвим.

Цьогорічні збори Головного Уряду мусять знайти розв'язку різних союзових і несоюзних проблем. Мусять дати синтезу української політики, союзової фінансової політики, походу до 100 тисяч і т. п. Союз не може замикати очей на те, що діється в наших громадах Америки і Канади, бо в тих громадах ми діємо і нас все повинно інтересувати. Тому у звітах головних урядовців ми мусимо бути на висоті завдань директорів великої 33-мільйонної корпорації з 87 тисячами уділовців. До цього мусить зводиться теж наша дискусія, яка в дружній, братській атмосфері напевно вирішить багато проблем і розв'яже гордіський вузол росту УНСОЮЗУ.

Після звіту інж. Ст. Куропаса, на пропозицію гол. передсідника, даліше проводять нарадами. До звіту приступила заступниця гол. передсідника Марія Душник.

Звіт заступниці гол. передсідника Марії Душник

During 1966 this officer organized 41 members into the UNA.

To establish a kinship with and to inform UNA women members and Svoboda women readers about the UNA and insurance, this officer was requested by the editor, Mr. Dragan, to communicate with the UNA women advisors and have them and myself write articles on the theme of women and the UNA for the UNA Women's Page in the Tribuna, which is to appear 3 times a year. The first such page appeared on December 29, 1966 with articles by the female vice-president, the four female advisors and also by the president, Mr. Lesawyer, the secretary, Dr. Padoch, and Vice-President Mr. Sochan. My article, "Women, Wealth and Insurance," which required quite a bit of research, appeared in Ukrainian, and later in the original English in The Ukrainian Weekly.

For the second issue I again communicated with the female advisors as well as three former female vice-presidents, and others. The 4 advisors, Mrs. Malevich, Mrs. Ryan and I have submitted articles for this second issue which are in the hands of the editor. My article, "For the Protection of Women and Children" has been translated into Ukrainian. Also I submitted an article, "The Dreamers" to the UNA Corner in The Weekly and plan to have articles for subsequent issues—this was the column formerly written by the late Ted Lutwiniak.

It is also planned to have a Women's Page in Svoboda with articles on general themes of interest to women, written by women experts in their particular fields. A young woman editor is now being sought to take charge of this page.

On May 7 this officer represented the UNA at the Wyoming Valley District Committee Mother's Day program in Wilkes-Barre, Pa., where I delivered an address on "The Role of UNA and Women in the Community." A writeup with a picture appeared in The Evening News of Wilkes-Barre, Pa. on May 13. My attendance at this meeting gave me an insight into a particular area of our organization and underscored the need for the central office to help in reactivating this district and such similar ones. Mrs. Olga Malischak, newly elected president of the district, is a conscientious worker and should be given support.

My activities centered around youth included a lecture before members of the Fordham University Ukrainian Students' Club, explaining the role and meaning of our organization in the Ukrainian American community. I distributed UNA literature to the students, including scholarship applications. We should cultivate more of this type of lecture among our youth to establish closer relationships with it.

To help foster the participation of youth in UNA sports, I donate an annual trophy to a young and promising tennis player at the Labor Day tennis tournament at "Soyuzivka." I urge young players to enter the competition and I myself continue to play in the annual tennis tournament, the past year being my 11th annual consecutive tourney. In this connection I was awarded a plaque by the KKK (Karpatsky Leshchetarsky Klub) for cooperating with it in these meets since 1956, when they were initiated.

I attended the UNA-Dundee Soccer Match in Harrison, N.J., which we should repeat in other areas, if possible. Also, I attended the Newark Chornomorska Sich Soccer team's banquet in Newark.

Was present at the SUMA debutante ball in NYC. This officer at all times tries to promote the interest of the youth in the UNA through its publications, activities, sports, etc.

My participation in the UNA New York District Committee consists of attending regular and organizational meetings, at which I am called upon to say a few words, acting as English-language press chairman and writing reports of all meetings for The Weekly.

My designated representations included: serving as UNA delegate to the UCCA's 8th Congress in NYC at which I was elected English-language secretary of the Congress; serving as UNA delegate at the N.Y. Fraternal Congress in NYC, at which Dr. Padoch was elected a Vice-President—incidentally, I am continuing my contacts with delegates of other groups I met at this congress; represented UNA at the Greek Catholic Union's 75th anniversary banquet in NYC; at the St. Nicholas Catholic Church, Brooklyn, N.Y. 50th anniversary. I attended the moleben and banquet at which, as the UNA representative, I delivered a speech on the UNA and its role in the community; represented UNA

at Labor Day tennis tournament at "Soyuzivka"; went to Toronto to look at UNA resort sites and the evening before was present at Pedagogue's dinner where I was introduced as the UNA vice-president.

Some of my other participations included: together with other UNA officers, had luncheon with Metropolitan Theodorovich of Orthodox Church when he was at "Soyuzivka" last summer; attended banquet at conclusion of UNA courses and gave out diplomas to girl graduates; attended "Miss Soyuzivka" and "Soyuz Day" in September; attended "Dnister's" 40th anniversary banquet in NYC; Freedom Studies Center dedication at Boston, Va.; ODWU banquet for Mr. Shtul-Zhdanowych in NYC; J. Kokolski's Farewell dinner in R.I., blessing of Cathedral of Immaculate Conception cornerstone and banquet in Phila; ODFFU banquet in NYC, etc., etc.

Some of my community activities during the year were as follows: I was interviewed for VOICE of AMERICA by Mr. Sochan, for broadcast to Ukraine, as an American-born Ukrainian woman who is active in Ukrainian and American organizations; also about the participation of Ukrainian American women's organizations in the world women's movement.

In connection with the opening of the Ukrainian Folk Art Museum in the Ukrainian Institute of America in NYC, I issued a 3-page press release and held a press conference—articles on the Museum appeared in many newspapers, including the N.Y. TIMES, DAILY NEWS, NOWY SWIAT, CUE Magazine, etc. The VOICE of America beamed the news twice to Ukraine, and RADIO LIBERTY also broadcast it, as did local NYC radio stations. I arranged exhibits of Ukrainian folk art in banks about which articles appeared in the press.

Was elected 1st Vice-President and Program Chairman of Republican Business Women of NYC. Represented this group in Albany at the Federation of NY State Republican Women's annual legislative conference.

Attended General Federation of Women's Clubs' 75th jubilee convention in Chicago as "Soyuz Ukrainok" delegate. Wrote article on pysanky for GFWC International Clubs News Bulletin, with picture of pysanky on whole back cover. This magazine is sent to 60 countries.

I have attended all UNA Executive Board meetings. Am serving on the UNA Cultural, Scholarship, Women's and Sports Committees and am cooperating with the editors of Svoboda and The Weekly in submitting articles and reports. Am continuing my organization of new members. In conclusion, I wish to state that I have found my first year as a UNA officer most stimulating and rewarding.

Звіт заст. головного передсідника і директора Канад. Канцелярії Богдана Зорича

Мій звіт за минулий рік відбігав своєю формою і стилем від усіх попередніх моїх звітів, в яких було багато описів, міркувань, багато різних переживань, що їх дає щоденна організаційна праця. Такий жанр звітувань, що їх я практикував упродовж багатьох років свого членства в Головному Уряді УНСОЮЗУ може стилістично краще підходити під смак читача, але ці звітування не зовсім відтворювали правдивий образ проблемної праці. Тим разом я бажаю у своєму звітуванні в хронологічному порядку відзеркалити дати, події і місцевості, в яких доводилось провадити для УНСОЮЗУ свою працю і цю працю оскріплювати та збільшувати союзове життя на терені Канади.

Зараз на початку мого звітування, що під двома аспектами проходила моя союзова дія, бо в першому півріччі я ще виконував функції відділового секретаря, директора канадської канцелярії і головного радника, а в другому півріччі після 26-ої Конвенції УНСОЮЗУ я перейшов внаслідок ухвали Головного Екзекутивного Комітету на повний етат директора канадської канцелярії та на справування цих союзових функцій, що їх висували потреба, час і обставини перед заступником головного передсідника.

Перше півріччя 1966 року замкнуло кращими організаційними осягами як будь-коли попередніми роками. Частіші зустрічі з відділовими секретарями і другими організаторами, колегіальне намічування праці оживляли союзове життя у цій частині Канади і збільшували його активність. До зіграного гурту активних одиниць, з якими часто приходилось мені зустрічатися та обговорювати методику праці, належали союзний першун за 1966-ий рік обласний організатор Василь Дідюк, постійні організатори Софія Куца і д-р Тит Залучський та багато других відділових секретарів і діячів, і ця зіграність та співдія організаційного апарату дали Канаді велику шансу зайняти почесне місце результатами своєї організаційної праці.

Мої поїздки в звітовому часі до: Ніагари он ди Лейк, дівчі до Торолд, Велланд, дівчі до Оттави і Монреалю, моя участь у зборах Округ у Торонто і Монреалю, організування і відбуття зустрічі зі секретарями відділовими в Торонто, 6 лютого 1966 р. у справі передконвенційної кампанії, якіні мої доповіді на тему можливостей росту УНСОЮЗУ в пропоруці до національної свідомості українства в Канаді — були теж великим стимулюючим чинником більшої активності в терені і виднійшій продуктивності.

Цифри і порівняння — це реальна дійсність, якої не можна підшукувати. Ми в Канаді хочемо ставити УНСОЮЗ у такий форми, щоб наші задуми й планивання могли виконати добре поставлена організаційна союзова структура. Це наша журба, наш головний принцип. Отже — ми всю свою увагу, абстрагуючи від щоденної організаційної праці, зертасмо на підшукування добрих і справних відділових секретарів, працездатних організаторів та на призначення до нашої системи таких симпатиків, що мають певне значення в українській спільноті в Канаді, чи навіть стоять у провіді церковного й суспільно-громадського життя українців у Канаді. Це теж важливий фактор у плануванні серйозної розбудови УНСОЮЗУ.

А тепер у хронологічному порядку подаватиму замініші союзові мої зайняття.

Січень 1966

На телефонічне запрошення секретаря Відділу 468 Петра Самця їду до Ніагари он ди Лейк, а описи до Торолд до о. М. Блаженка прослідити можливості організації нового Відділу й уділення моргеджової позички на суму від 35.000 до 50.000 дол. До зібраних у церковній залі нарафін говорив про УНСОЮЗ, а відтак засував секретареві Самцеві першу фазу праці для організування нового Відділу.

В дні 14, 22 і 29 січня репрезентую УНСОЮЗ: 1) разом із представниками других організацій у Спискуна Кир Ізидора Борського, 2) на ювілейному бенкеті КВК, Відділ Торонто, на якому доповідь виголосив посол М. Старчевський і 3) на 8-му Світовому Конгресі ССМ в Торонто.

(Продовження на стор. 4)

Звіт заст. головного передсідника і директора Канад. Канцелярії Богдана Зорича

(Продовження зі стор. 3)

Лютий 1966.

Дня 6 лютого відбуваю в Торонто з відділовими секретарями наради в справі очікування праці та успішного закінчення організаційної кампанії. Ця зустріч до певної міри зрушила застій у праці, оживила присутніх бажаннями вийти назустріч передконвенційній кампанії, а що найважливіше — це факт, що такі зустрічі єднають секретарський гурт у тісніше союзове товариство, що вже зі зрозумінням ставиться до проєктів майбутньої праці, злукі малих Відділів та навіть до збирання вкладок від членів усіх Відділів даної місцевості одним назначеним апаратом.

Від 16-го до 24 лютого — відбуваю ділову поїздку до Монреалю і Оттави де проводив різні ділянки союзової праці. Там брав участь у Зібранні Монреальської Округи, виготовлював доповіді про УНСОЮЗ в залі УНО, в церковній залі ім. Івана Хрестителя, подавав проєкти плану праці, завивав до посиленої організації членства, відбав організаційну зустріч із представниками українського громадянства в Оттаві, допомагав секретарям у їхній праці, а все те разом можна окреслити кличем до старту до союзової кампанії.

У місяці лютому беру участь у річних зборах таких Відділів: 12-го лютого у Відділі 453, 13-го лютого у Відділі 432, 15-го лютого у Відділі 440.

26-го і 27-го лютого репрезентую УНСОЮЗ на Літературному Вечорі молодих українських модерністів Богдана Бойчука, Юрія Тарнавського і Килини Патриції, яких запросила Управа Українського Студентського Клубу при університеті в Торонто, а наступного дня був у учасником дуже вдалого студентського концерту, що відбувся знову в аудиторії УНО.

Березень 1966.

В днях 3 і 4 березня відбувається контроль канадської канцелярії двома головними контролерами УНСОЮЗу пп: Петром Пуцилою і Іваном Іванчуком, а крім цього державну контролю за асесураційним департаменту з Оттави впродовж довшого часу проводить теж окремий контролер.

Крім моєї участі в громадських імпрезах, цілий березень присвячую на безупинне пильнування організаційної праці в терені, вдержую особисто контакти телефоном із відділовими секретарями, пишу листи, заохочую до праці, відбавою раз-у-раз зустрічі з обласним організатором В. Дідюком, д-ром Титом Залучським, Софією Куцою, на яких одиноким темою — це підвищення організаційних осягів. Для цілої Канади видаю з рамені канадської канцелярії окремий об'їжик, присвячений конвенційній кампанії і рівночасно підготую на 2-го квітня 1966 велику союзову Зустріч-Нараду представників двох східних округ і західних області.

Квітень 1966.

2-го і 3-го квітня загальні збори Торонтської Округи й Всеукраїнська союзова нарада й конференція перед 26-ю Конвенцією УНСОЮЗ. Це вперше вдалося організувати таку союзову зустріч, яка продискутувала всі наболілі питання, заторкнула найважливіші союзові проблеми і в висліді намітила цілий ряд резолюцій, побажань і рекомендацій, вручиши при тому представникові Екзекутиви УНСОЮЗу головному секретареві д-рові Я. Падохові 60 вивонених нових аплікацій. Захід Канади репрезентував голова Західної Области мгр. І. Гервиг, а Монреальської Округи: жнк. М. Граб — голова Округи, Дмитро Попадич — заступник голови й секретар Округової Управи і окржний організатор — Остап Сквирський.

2-го і 3-го квітня 1966 року вважаю як одні з найбільш удалих днів у союзовому житті на терені Канади.

9-го квітня говорю на радіопередачі „Пісня України“ до української громади Торонта і околиці, бажаю радісного Воскресіння та вітану з Великоднем. Рівночасно подаю інформації про стан УНСОЮЗу в Канаді і запрошую усіх стати членами цієї інституції.

Від 14-го до 17-го квітня в Торонто по справам Світового Конгресу перебуваю головний передсідник УНСОЮЗу і начальний редактор „Свобода“ і впродовж цих днів я не тільки стрічаюсь із членами Екзекутиви УНСОЮЗу, але обговорював із ними важливі союзові питання, нерозв'язані різні справи, навіть відбули ми окреме ділове засідання, на яке попрошено і обласного організатора В. Дідюка та других союзників.

18-го квітня відбуваю у діловій атмосфері конференцію з трьома організаціями: В. Дідюком, С. Куцою і д-ром Т. Залучським і всі ставимо перед собою завдання активішої праці та видіння успіхів.

19-го квітня на повідомлення Екзекутиви я уже в дорозі до Вашингтону, де головний передсідник Посип Лиско, д-р Я. Падох, Р. Слободян, пані А. Герман, д-р В. Галая, ред А. Драган і з Канади я один відбуваю офіційну нараду у „Стейт Департаменті“. Опісля в Джерзі Сіті в головній канцелярії з керівниками поодиноких департаментів відбуваю ряд ділових справ, невідкладні чи задавані справи покладують на місці й в нараді з головним передсідником та д-ром Падохом узгоджую план моїх власних зайняти як директора канцелярії.

21-го квітня вертаюся з Вашингтону і цього самого дня їду разом із обласним організатором до Велланда, де відбуваю зустріч із членами української громади, яка буде новий дім, на який УНСОЮЗ погодився дати 60.000 дол. моргеджової позички. Знову доповідь, знову питання, дискусія і наші відповіді.

25-го квітня беру активну участь у засіданні Округової Управи, подаю, в деяких точках свої зауваги, пропоную деякі зміни в програмі праці. Засідання Округової Управи ділове.

30-го квітня у церковній залі на Френклін вул. відбуваю старанно підготований 50-літній ювілей УНСОЮЗу. Відділу 49, на якому я вигослив ювілейну доповідь прислаючи з головної канцелярії почесною грамотою секретаря Відділу ч. 49 Миколу Юрчука, найстаршого в Канаді союзового секретаря, що свою функцію сповніс уже 47 років.

Травень 1966.

1-го травня — їду до Ст. Катерини і до Торолд у моргеджових справах та для устійнення певних передумов. Відбавою зустріч і нараду з членами Управи Українсько-го-канадського Лейону; головою Бачинським Василем, секретарем Дмитром Бужанком і членом Управи Михайлом Боровським, опісля їду до Торолд до о. М. Блаженка, переговорюю із ним справу його співпраці з УНСОЮЗом і одержую його задоволення включення себе в ряди активних союзних діячів. 6-го травня разом із обласним організатором їдемо до Лондону. З членами Будівельного Комітету обговорюємо справу моргеджу, а відтак відбуваю окреме з ними засідання, на якому ставимо як передумову одержання від УНСОЮЗу моргеджову позичку у висоті 60.000 дол. організування 75 нових членів до УНСОЮЗу.

Від 2-го до 5-го травня ще зустрічі і наради з трійкою торонтських організаторів, ще обласний організатор В. Дідюк їде після устійненого плану до Велланда організувати члени, щоб вивонити їхні зобов'язання і вкінці приготування і виїзду на конвенцію.

Від 11 до 22-го — це конвенційний час у Шикаго, який своїми окремими ускладненнями й проблемами включно до статутної комісії мене всеціло заабсорбував.

Ці справи знову належать уже до конвенційної історії і про них писати в своєму звіті не буду.

25-го і 26-го я беру участь у нарадах Стипендіальної Комісії, в головній канцелярії обговорюю різні, а в тому й моргеджові справи і 27-го травня відлітаю літаком до Торонто.

29-го травня відбавою в Оттаві після дуже вдалої учорашньої української маніфестації секретарку Відділу 492 паню Лідію Шульгін, з нею обговорюю союзову ситуацію, пропоную впровадити певні зміни в дотепершній практиці й устійнюю з нею речення приїзду до Оттави обласного організатора з Торонто.

Червень 1966

4-го червня на окреме запрошення Управи Об'єднання Українських Педагогів я з учасником великої конференції Комісії Української Виховної Системи, в якій як доповідач брав участь гол. радний із Шикаго Мирон Куропас. Були заступлені всі молодіші і студентські організації Канади, Америки та Європи. На вечір-зустріч з представниками громадянства в „Мейфєр Інн“ я вигослив привіт від УНСОЮЗу. Предсідник Конференції Молодіжних Організацій привітав мене публічно як члена Екзекутиви УНСОЮЗу, а опісля моє слово на бенкеті і гутірка про УНСОЮЗ з пропагандного боку були дуже вдалими.

13-го і 14-го червня — знову їду на річні збори Монреальської Округи, на яких вигослив організаційні доповіді, давав висновок усім дискусіям, а на наступний день відбуваю ділову нараду з поодинокими секретарями та членами Управи Округи й з ними устійнюю та намічував план праці по кінець грудня 1966 р. Головою Округової Управи вибрано головного радного Дмитра Попадича, а окржний організатор Остап Сквирський запропонував давати місячно щонайменше 20 нових членів на 30.000 забезпечення. За свою працю він бажав одержувати мінімум місячно \$400 і зворот коштів поїздки.

Від 15-го червня до кінця червня — це постійні телефони і відбавою канадської канцелярії представниками Велланду в справі моргеджу, це писання листів до секретарів Відділів Західної Канади в справі моєї організаційно-ділової поїздки на захід Канади, це безконечні зустрічі з претендентами на союзові моргеджі. У справі моргеджів голосило до канцелярії: о. прелат В. Філіевич — 100.000 на сепаратну католицьку школу, секретар Відділу 407 Василь Шаран на власний дім, о. Григорій Онуфрій із Ніягари на церкву в гуцульському стилі, о. Маріян Бутринський із Велланду на парафіяльний дім, о. Редemptористи — „Торонто, в заступстві яких приходив о. д-р Роман Даниляк, бажав моргеджу \$150.000 на будову церкви, Микола Колянський — власність двох образотворчих галерій бажав на них одержати моргеджу \$40.000 і багато других людей, а всі з проханнями, всі бажали б, щоб їхні прохання прихильно і задовільно полагали.

До цього піврічного звітування я не враховую своєї праці для Відділу 432, Відділу найбільшого в Канаді, якого фінансовим секретарем я був від 18 березня 1955 року. За відділову працю я не звітую, бо вона не входить в програму мого звітування. У моєму шістьмісячному звітуванні теж тільки прихильно затронуто мою співпрацю з торонтськими організаціями, мій зв'язок із Округами, моє постійне листування з тереном.

Замікаючи перше півріччя моєї праці, треба зробити такий кінцевий обрахунок і таке твердження.

Історія УНСОЮЗу в Канаді ще не записала, щоб за одне півріччя якогонебудь року канадські союзові організації мали 600 нових членів і ця цифра саме є показником інтенсивної праці й трудів відділів УНСОЮЗу організаційних канадських робітників. У тому числі здобутих грамот є і мною записаних 29 аплікацій і 52.000 дол. забезпеченої суми.

Наступас звітування другого етапу моєї праці, але вже я звітуватиму як заступник головного передсідника як директор канадської канцелярії, який 1 серпня покинув секретарство в Відділі 432, бо нова програма праці ніяк не давала змоги провадити мені ще діловитство Відділу 432.

— о —

Друге півріччя 1966 року внаслідок вибору мене на 26-й Конвенції УНСОЮЗу заступником головного передсідника заставило мене прийняти на себе обов'язки відповідальності за цілість союзової праці в Канаді, що працю працю планувати, узгоджувати і при допомозі організаційного апарату її здійснювати.

На засіданні Екзекутиви в дні 6 липня 1966 вирішено В. Зорич з днем 1-го серпня 1966 переходити на повну організаційну активність директора канадської канцелярії, а все відділове книговедедння передас новому секретареві, якого негайно треба підшукати. Сама канадська канцелярія УНСОЮЗу мусить бути відокремлена від праці і ведення діяльності якогонебудь відділу — отже повинна бути відокремленою тому від низинних клітин, щоб мати змогу увесь час присвятити для організаційної програми УНСОЮЗу в цілій Канаді, за нею пильно стежити, держати постійний контакт з усіма відділами, провіряти їхню діяльність, заохочувати до праці та в разі потреби їхати в терен для допом. слабим Відділам. Директор канадської канцелярії запроваджує картотеку праці кожного Відділу зберігає кореспонденційні матеріали, що місяць основно перевіряє активність секретарів і організаторів. Для приспіненої організації в усіх ділянках союзового життя в Канаді, головна канцелярія негайно по закінченні обчислень руху членства перенесла статистичні дані про працю і стан членства в цілому терені.

Висленим мною головної ділянки моєї праці кажуть, що директор канадської канцелярії не матиме багато вільного часу, якщо хоча виконати всі завдання терену.

Два літні місяці — липень і серпень треба було затратити, щоб розв'язати я міг себе з характером попередньої праці. Фактично тільки в місяці липні треба було майже увесь час витратити на упорядкування канцелярських матеріалів, відмежувати зовсім окремо книговедедння Відділу 432, підшукати охотника, який би згодився провадити функцію фінансового секретаря Відділу 432 і присвятити себе виключно обов'язкам, що їх накладала цілість ведення інституції.

Ще двічі їздив до головної канцелярії УНСОЮЗу, складав звідомлення із проробленої праці, виготовляв фінансові розчислення за канадську канцелярію, зачитав виготовлені мною плани організаційної праці в цілій Канаді по кінець 1966 року.

У цих літніх місяцях далі вдержую кореспонденційний контакт з тереном, в пильних справах телефоною до головної канцелярії, їду на конференцію до Ніягари з П. Самцем, о. М. Блаженком і П. Дяковим в дні 20 липня, відбавою 10 липня наради з інженерами Кулинським, Козієм і Глинським у справі їхніх проєктів відносно майбутньої „Канадської Союзівки“, беру участь 27 серпня в Округових нарадах Ніягарського півострова, опісля пишу листи до всіх секретарів Західної Канади і повідомляю їх про свою довшу поїздку туди в справах оживлення союзового приспаного життя. Все це проходило дуже скоро і зближався день мого виїзду в західні провінції Канади, щоб: провіряти діяльність союзних клітин, постаратися їх заохотити до живої праці, провірити можливість розбудови УНСОЮЗу в цій частині Канади, постаратися поінформувати як найширші круги української спільноти про велику роль УНСОЮЗу для українського національного життя, а вкінці докласти всіх зусиль підшукати нових людей до праці, особливо підшукати нових організаторів та відділових секретарів.

Вийхав я в цю частину Канади, 11 вересня 1966, в якій ледь-ледь животіє УНСОЮЗ і на який сильно патискають канадські українські братсько-запомогові організації, щоб спаралізувати його дії і витиснути з терену. Серед такого стану і такої доволі твердої дійсності вийхав у поїздку, щоб від Ванкуверу — канадського західного бастиону започаткувати свою працю.

Три місяці перебував я на Заході Канади, відбав у Британській Колумбії Ванкувер, Вернон, Кемпбелл і Ревелсток, в Альберті: Едмонтон і Калгарі, в Саскачевані — Саскатун, в Манітобі — Вінніпег і Давфін, в Онтаріо — Форт Вільям. Я закінчив свою поїздку з кінцевим почуванням, що без огляду на величезний труд тримісячного перебування упросторах, де в одній місцевості зеленіють дерева, а на узбіччях гір пасеться скот, а висідаєш з літака на другому летунському майдані, тебе вітають скажені холодні вітри і сніжні замети. Зокрема Едмонтон, Саскатун, Вінніпег і Давфін створювали для мене, що аніхав ще за гарячих днів, створювали для мене й могого здоров'я чимало труднощів, всетаки я вдержав до кінця і тепер перед моїми очима зарисовується такий план праці, що вимагас терен, який роками перебував без опіки, з боку УНСОЮЗу. І тому ці організації на заході Канади союзові анемічні Відділи залишено опущеними, їх всі асесураційні компанії, навіть наші, українські, витиснули з ринку й поставили в незаметний куток свого слабенького існування. Велід за тим деякі секретарі занебували свої основні статутні обов'язки, а не маючи над собою контрольного чинника, зовсім перестали звітувати з відділової праці. Це опісля виторило багато ускладнень, над виснаженням яких доводилося мені затратити багато днів праці.

Отож доводилося мені сидіти тижнями над наладнаннями переданих фінансових недотягнень деяких Відділів, складати докладні грошові звітування до головної канцелярії і вкінці дати відділові правильну базу, з якої можна би зачати належне звітування кожного місяця. Відбув я загальні збори, на яких вибирало нові управи є секретарів, вишколював деяких секретарів і познайомлював їх з найновішими змінами і доповненнями, що останніми роками наступили в УНСОЮЗі, перевів у Ванкувері навіть короткий секретарсько-організаційний вишкільний курс, у якому взяло участь 6 осіб, піднаходив і підготував такі зміцня таких членів, що можуть кожної хвилини стати відділовими секретарями, згідно з дорученнями Екзекутиви інформував кандидата на обласного організатора п. Теодора Барана зі Саскатуну про організаційну працю, методику такої праці, про способи й підхід до забезпеченого організатора, включав до допоміжної праці і прихильного наставлення до УНСОЮЗу деяких виділних людей, виступав у радіопередачах, у Ванкувері із підготуванням словом виступив у СіБіСі, словом — робив усе, щоб оживити нашу організацію і її сполукарів на Заході Канади.

Відбув теж ділову нараду з членами Управи Округи в Вінніпегі, яку очолює головний контролер мгр. І. Гервиг, з ними узгоджували ми організаційну кампанію і їх познайомили достатньо про потребу приспіненого росту УНСОЮЗу в Канаді.

Крім цих усіх справ, я організував за цей час понад 40 осіб на \$120.000 забезпечення, в якому немає ні одної грамоти ні акцидентової, ні термінової. Кінцева фаза могого звідомлення за 1966 рік, бо тільки за нього я звітую, не можу поминути мовчанкою цілість канадського терену і його кінцевих організаційних підсумків, які вказують на напружену працю організаторів та відділових секретарів, що їх „Трибуна УНСОЮЗу“ з дня 31 березня 1967 р. помістила на 5-й сторінці. Всі вони разом організували за 1966 рік 1154 нових членів. Канадські дві Округи — Торонтська і Монреальська здобули перші місця — перша за проріднення найбільшого числа нових членів (704), друга за найкраще відсоткове виконання квоти приріднення нових членів. На 16 світлих на належність „Трибуни УНСОЮЗу“ ч. 57 — 7 світлих належать канадським союзникам з тим, що першуню кампанію з обласних організаторів і голова Торонтської Округи, придбавши 304 члени, а першуню жінкою стала Анна Бурій з Етобікока, яка організувала 58 членів.

Замікаючи своє звітування за 1966 рік, маю велику радість повідомити Хвальний Головний Уряд, що всі чотири члени Головного Уряду з Канади з повагою серйозістю і відповідальністю винесли солідарно таке рішення:

У балансі союзового життя в Канаді не може існувати і не можна толерувати ні одного мертвого Відділу. Непродуктивність відділових Управ, а особливо відділових секретарів — це свідоме спинювання Український Народний Союз від колючої розбудови й росту, це послаблення сили важливого загально-українського економічного і національного фактора.

Звіт заст. головного передсідника і керівника Рекордового Відділу Володимира Сохана

На основі вибору і рішення

26-й Конвенції в Шикаго, а велід за тим на основі рішення Головного Уряду та Екзекутивного Комітету приділено мені, як заступникові головного передсідника керівництво Рекордовим Відділом УНСОЮЗу. Працюю цього нашого Відділу завідував я вже теж і раніше, останню будучи асистентом головного секретаря, користуючись досвідом із праці у цьому Відділі від червня 1949 року. У звідомленні, яке я тут складаю, дозволю собі подати звіт із канцелярської праці Рекордового Відділу, як і звіти про рух членства, за цілий 1966 рік, бо інакша форма звітування була б неповною і не давала б цілого образу нашого діловитства.

Моє звідомлення з праці Рекордового Відділу, який теж називають часто Секретарським Відділом, буде поділене на три головні розділи:

1. Канцелярська праця Рекордового Відділу
2. Статистика і аналіз руху і стану членства за 1966 рік
3. Вишкільна праця.

Крім цього подам теж вкінці коротко звідомлення із інших ділянок моєї праці для УНСОЮЗу та „Свободи“.

Канцелярська праця Рекордового Відділу

До канцелярської праці Рекордового Відділу належать ось такі поодинокі обов'язки, виконувати службовими нашою Канцелярію:

Перевірка та оформлювання аплікацій нових членів, зв'язані із цим контакти із секретарями та організаторами, лікарями і шпиталями, а даліше із реасесураційним

підприємством, як теж установою, яка переводить перевірку кандидатів у члени на вищі суми забезпечення.

Виготовлювання та висилка грамот нових членів, як теж висилка відділам членських відзнак і платіжних книжечок.

Виготовлювання та вдержування карток членів, підготовка та друк місячних вказів членів Відділів і оформлення всіх змін у стані членства на основі місячних звітів одержаних від Відділів.

Вдержування карток і книг для обліку — статистика членства по Відділах, стейтах, класам і сумам забезпечення, виготовлювання і проголошування місячних звітів про рух членства, як теж виготовлювання річних звітів про рух і стан членства для забезпечення властей. Зберігання документів (рекордів) забезпечення членів та кореспонденції й архівів Відділів.

Оформлювання змін у класах і сумах забезпечення членів, змін прізвищ і спадкоємців, змін у плані і термінах платності вкладок, та видача додаткових дозволів про довільне забезпечення і забезпечення платника.

Видотулювання і висилка аплікацій на виплати з допомогного фонду, заяв на посмертні виплати, та аплікацій на грошові звороти.

Обчислювання винагород за прислужання нових членів, як теж винагород передсідникам і касирам Відділів.

Виготовлювання і висилка повідомлень про платність вкладок, вдержування евіденції про час виплати вивільняльних грамот, як теж виплатних грамот з означеним реченням закінчення платності вкладок та потверджування таких виплатних грамот.

Виготовлювання і висилка чеків дивідендів для членів, та вдержування для цієї цілі карток IBM.

Висилка відділам книг, друкув та різних пропагандних матеріалів.

Вся ця обслуга секретарів і членів вимагас ведення широкої кореспонденції не лише із секретарями та членами, але теж із організаторами, лікарями, шпиталями, реасесураційною установою та установою, яка переводить перевірку аплікацій на вищі суми забезпечення.

Всі ці праці виконують в нашому Рекордовому Відділі десять відділних службовиків із відповідним досвідом та фаховим знанням життєвого забезпечення, та звітомачів. Ними, за роками праці в УНСОЮЗі, є такі службовики: Стела Расін, Меланія Міланович, Ярослава Левницька, д-р Іван Козак, д-р Осип Волощук, Іванна Коць, д-р Марія Кобиринська, мгр. Осип Степура, мгр. Наталія Залуська і Ольга Парубчак. В минулому році в Дні Ветерана, 11-го листопада, наш добре зіграний „тім“ Рекордового Відділу втратив довільного, досвідченого і відданого співробітника бл. п. Теодора Литвинюка. Його смерть, наступного дня після того, як він вкінчив свої пильні праці в Головній Канцелярії, відчули ми всі в УНСОЮЗі. Головно ми в Рекордовому Відділі сильно пережили та дошкульно відчувасмо його втрату. Наш „тім“ у зменшеному складі доказав великого діла, бо всі ми спільно взялися до праці, щоб вона ніколи не була спізнена через наші проріджені рації смертю одного, а недугами двух інших службовиків, і старалися, щоб у нашій праці був дальший поступ у той і швидкий обслузі секретарів та членів. Так ми ввели приспінену висилку місячних розметів, які тепер відходять з Головної Канцелярії до 12-го дня місяця, та також приспінену висилку грамот нових членів, які замінюють звичайно до 16-го дня місяця. Через зменшений склад службовиків, який ми старасмося тепер поповнити, ми все таки не можемо покищо виконувати так, як хотілось би деякі праці і не мали змоги ввести в життя деяких заплянованих корисних змін у нашому діловитстві. Цим нашим службовикам, нашому „тімові“, який виявляється відрізно в своїх завдань, хоч працює в неповному складі, хочу тут у моєму звідомленні скласти признання і подяку.

Вислечуючи поодинокі канцелярські праці Рекордового Відділу, не збираюся подавати точних чисел різних покладжених справ, змін, або висланих до секретарів Відділів і членів листів. Все це Вам, як союзним ділячам із досвідом у союзовій праці, та у великій частині союзним відділовим секретарям, добре відомо, скільки праці вимагас сповнювання всіх цих обов'язків Рекордовому Відділу Головної Канцелярії. Про точне і солідне діловитство нашого Рекордового Відділу, та взагалі працю Гол. Канцелярії, висловилися похвально у своїх звідомленнях із перевірки нашого діловитства стейтвоті контролерів і контролерів фірми Ернст і Ернст. Ми не сумніваємося, ми такі знаємо, що в нашій праці є ще можливість це діловитство удосконалити і до цього ми зміряємо. Бо в нашій праці, в нашому діловитстві життєвого забезпечення ми, мусимо йти з духом часу і поступу; ми старасмося вдержувати якнайбільше фахову і професійну забезпечену службу для наших членів, як теж якнайкраще співпрацювати для цієї цілі із нашими відділовими секретарями та організаціями. Коли ми поповнимо склад службовиків нашого Рекордового Відділу, ми сподіємося цю службу для наших членів і співпрацю із секретарями ще поліпшити. До цього нам конечно потрібне поповнення складу службовиків, бо обслуга 474 Відділів і понад 87.000 членів справді вимагас багато праці.

Статистика і аналіз руху і стану членства за 1966 рік

Минулий конвенційний рік був не лише бурхливим роком несподіванок у світлі, але і роком несподіваним у нашій союзовій праці. Передконвенційна кампанія принесла багато нових членів у перших п'яти місяцях, завершених рекордним числом 837 членів у травні, але після того прийшло до незвичайного сповільнення приросту в числі членів, так через зменшення числа нових членів, як і через збільшення втрат. Втрати членів через виплатні грамоти не були для нас несподіванкою, бо ми масмо точні дані не лише на біжучий рік, але і на двадцять років наперед, коли йде про число грамот клас Е-20 чи Р-20. Заскочили нас після конвенції суспензії масом багатьох нових членів, які були придбані в останніх місяцях перед конвенцією. Зараз таки в червні по конвенції ми втратили на чисто, тобто по відтягненні від числа суспенз членів прийнятих назово, 130 членів. Опісля число втрат через суспенз з кожним місяцем маліло але прийшов знову місяць річних порядків у Відділах, місяць грудень, в якому Відділи хочуть замкнути рік без довжиків і знову пописалися суспензи, бо було їх вдрже понад сто в цьому році, а саме 109. Боротьба із грошовими зворотами через листування із членами приносить певні успіхи, але при більшій співпраці всіх заінтересованих, тобто Головної Канцелярії, секретарів та організаторів, це число втрат через передчасні згрозешлення грамот можна б ще зменшити.

В другій таблиці розділу про рух членства подані для порівняння таблиці втрат членів за останні десять років, які вказують певний поступ — повільний, але поступенний зріст свідомості серед нашого загалу про вагу і потребу життєвого забезпечення. Коли зважити, що УНСОЮЗ із кожним роком росте, та коли взяти під увагу, що цифри втрат через суспензи і грошові звороти не зростають пропорційно до числа загалу членства УНСОЮЗу, то це вже вказує, що наші члени більше цінують забезпечення і не занебувають так часто плачення вкладок та не ліквідують в такому процентному відношенні, як раніше, своїх грамот за потрібну їм готівку. Щораз більші цифри виплатених грамот клас Е та Р неминучі; тут тільки виникає потреба належної підготовки, а велід за тим, як кампанії, щоб всіх цих власників виплатених грамот

(Продовження на стор. 5)

Звіт заст. головного передсідника і керівника Рекордового Відділу Володимира Сохана

(Продовження зі стор. 4)

знову привертнути в активні члени УНСОЮЗУ і то вже не на мінімальні, але на поважні суми забезпечення. Бо тільки високі суми забезпечення будуть вони і наша мова належно цінити. Втрати через виплати грамоти дійдуть вже в найближчих роках до 4,000 та більше, і до цього ми мусимо бути наперед належно підготовані. Смертні випадки за останніх десять років є з маленьким відхиленням пропорційні до нашого загального числа членів.

За 1966 рік ми втратили 3,216 активних членів, забезпечених на суму \$4,549,829, але на їх місце прибули до нас нові члени в числі 4,994 із значно вищою сумою їх забезпечення, бо аж \$8,893,600. Отже тоді коли ми втрачаємо членів із малими сумами забезпечення, яких пересічна вносить \$1,170, то на їх місце прибувають власники грамот, яких пересічна сума сягає вже \$1,780. Чистий прибуток в числі активних членів за 1966 рік був 778 членів, а наша сума забезпечення всіх активних членів зросла на \$4,352,771. Прибуток у числі всіх членів, активних і на безплатному продовженні та виплаченому забезпеченні, вносини за 1966 рік 994 членів, а сума забезпечення всіх цих членів зросла за рік на \$4,584,701.

Аналіз класу забезпечення, що їх вибирають собі нові члени, вказує на дуже популярність класу Р-20, двадцятилітньої платної грамоти, а найбільш в популярності займають Е-20, „дабл ю“ і молодеча коледжова грамота. Грамоти акцидентного забезпечення знайшли в минулому році лише 681 покупець, а обидві класи термінового забезпечення все ще не знайшли зрозуміння не лише нашого громадянства і членства, але також напевно серед секретарів та організаторів, бо це прямо дивне, що їх за цілий рік набуло всього 52 членів.

НОВІ ЧЛЕНИ 1966 РОКУ ПО СТЕЙТАМ І ПРОВІНЦІЯМ

Стейт, провінція	Число членів	Іх сума забезпечення
1. Pennsylvania	863	\$1,253,500
2. New York	821	1,417,500
3. Ontario, Can.	779	1,223,500
4. New Jersey	682	1,193,000
5. Illinois	382	516,500
6. Ohio	347	682,000
7. Michigan	261	404,500
8. Quebec, Can.	238	540,100
9. Connecticut	114	172,500
10. Manitoba, Can.	87	201,500
11. California	59	99,000
12. Minnesota	56	120,000
13. Massachusetts	53	68,000
14. Maryland	50	114,000
15. Rhode Island	41	84,500
16. Br. Columbia, Can.	27	71,000
17. Delaware	27	37,000
18. Nebraska	20	21,500
19. Alberta, Can.	18	41,500
20. Indiana	15	12,000
21. Wisconsin	14	58,000
22. District of Columbia	9	8,500
23. Florida	8	21,000
24. Missouri	8	13,500
25. Saskatchewan, Can.	5	8,000
26. Kansas	3	3,000
27. Colorado	2	2,000
28. New Hampshire	2	2,000
29. Washington	1	5,000
30. Arizona	1	1,000
31. West Virginia	1	500

Не приєднали у 1966 році нових членів відділи в стейтах: North Dakota, Oregon і Wyoming, та в провінції Nova Scotia в Канаді

СТАН ЧЛЕНІВ

ЗАГАЛ ЧЛЕНІВ І ІХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПО КЛАСАМ

(Стан з 31-го грудня 1966 року)

Департамент Молоді

Клас	Число членів	Іх сума забезпечення
T-16 і T-18	1,282	\$ 973,000
P-70 (Кл. II)	281	100,928
E-16 (Кл. III)	139	13,900
P-20	9,018	7,384,250
E-20	8,902	6,492,250
E-18	4,763	4,208,500
P-65	134	149,000
E-65	167	175,000
Активні члени разом	24,686	\$19,496,826
Члени на виплаченому забезпеченні	1,273	791,228
Члени на безплатному продовженні	738	477,004
Разом у Деп. Молоді	26,697	\$20,765,058

Департамент Дорослих

Клас	Число членів	Іх сума забезпечення
I (Старий рід)	110	\$ 94,250
P-70 (Кл. 0)	344	259,000
T	5,595	4,759,450
W	12,534	9,994,915
P-20	16,839	14,414,500
E-20	11,403	9,576,000
E-18	12	8,500
P-65	1,133	1,331,000
E-65	1,616	1,230,000
DP-60	341	632,000
DP-65	112	275,000
T-5	20	143,500
T-10	84	512,000
ADD	2,622	13,110,000
Активні члени разом	52,585	\$37,340,115
Члени на виплаченому забезпеченні	6,657	4,832,240
Члени на безплатному продовженні	1,134	824,149
Разом у Деп. Дорослих	60,356	\$42,996,504

ПІДСУМКИ:

ДЕП. МОЛОДІ	26,697	\$20,765,058
ДЕП. ДОРОСЛИХ	60,356	\$42,996,504
ВСІХ ЧЛЕНІВ РАЗОМ	87,053	\$63,761,562

ПОЯСНЕННЯ КЛАСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УНСОЮЗІ

T-16 — часове забезпечення молоді важне до 16-го року життя;
T-18 — часове забезпечення молоді важне до 18-го року життя;
Клас II (P-70) — забезпечення платне по смерті з вкладками до 70-го року життя;
Клас III (E-16) — 16-літнє вивільняльне забезпечення;
P-20 — забезпечення платне по смерті з вкладками впродовж 20 років;
P-65 — забезпечення платне по смерті з вкладками до 65-го року життя;
E-18 — вивільняльне забезпечення платне у 18-ому році життя;
E-65 — вивільняльне забезпечення платне у 65-ому році життя;
O (P-70) — забезпечення платне по смерті з вкладками до 70-го року життя;
DP-60 — забезпечення з подвійною сумою померлого до 60-го року життя і з вкладками впродовж цілого життя;
DP-65 — забезпечення з подвійною сумою до 65-го року життя і з вкладками впродовж цілого життя;
T-5 — термінове забезпечення на 5 років для дорослих членів;
T-10 — термінове забезпечення на 10 років для дорослих членів;
ADD — акцидентне забезпечення.

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА СТАНОМ ІЗ 31-го ГРУДНЯ 1966 РОКУ

Клас	Число членів	Іх сума забезпечення
Активні члени Деп. Молоді	24,686	\$19,496,826
Активні члени Деп. Дорослих	49,943	44,230,115
Грамоти Акцидентного Забезпечення	2,622	13,110,000
Разом активні члени	77,251	\$76,836,941
Грамоти на випл. забезп. і безплатному продовж. Деп. Молоді	2,011	1,268,232
Грамоти на випл. забезп. і безплатному продовж. Деп. Дорослих	7,791	5,656,389
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ	87,053	\$83,761,562

Додаткові забезпечення:

Подвійне забезп. на випадок смерті внаслідок нещасливого випадку	221,134	\$ 20,990,000
Забезпечення платника на грамотах Деп. Молоді	4,673	4,365,000

ЗАГАЛЬНА СУМА ВСІХ РОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

		\$109,116,562
--	--	---------------

СТАН АКТИВНИХ ЧЛЕНІВ І ІХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Кінець року	Число членів	Іх сума забезпечення	Пересічна сума забезп.
1957	72,438	\$51,830,257	\$715
1958	72,737	52,793,753	725
1959	74,160	54,749,205	738
1960	73,843	55,446,896	751
1961	75,058	57,583,483	767
1962	75,278	58,577,520	778
1963	75,608	64,337,739	851
1964	75,573	68,051,328	900
1965	76,473	72,484,170	947
1966	77,251	76,836,941	994

СТАН УСІХ ЧЛЕНІВ І ІХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Кінець року	Число членів	Іх сума забезпечення	Пересічна сума забезп. члена
1957	75,986	\$54,143,155	\$712
1958	76,864	55,514,617	722
1959	79,199	58,121,981	733
1960	79,800	59,325,491	745
1961	81,441	61,894,377	759
1962	82,424	63,474,776	770
1963	83,493	69,741,299	835
1964	84,414	74,168,999	878
1965	86,059	79,196,861	920
1966	87,053	83,761,562	962

ЧИСЛА ЧЛЕНІВ ТА ІХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПО СТЕЙТАМ І ПРОВІНЦІЯМ

(Стан з 31-го грудня 1966 року)

П. Ч. Стейт, провінція	Число членів	Іх сума забезпечення	Число членів	Іх сума забезпечення
1. Pennsylvania	17,551	\$15,858,671	132	15,824,921
2. New York	17,266	15,624,921	78	9,138,394
3. Illinois	10,666	10,527,739	59	10,527,739
4. New Jersey	10,588	7,056,362	29	7,056,362
5. Ohio	7,502	7,713,346	39	7,713,346
6. Ontario, Canada	5,683	4,027,307	11	4,027,307
7. Michigan	4,326	3,067,762	14	3,067,762
8. Connecticut	3,264	1,929,028	7	1,929,028
9. Quebec, Canada	1,577	1,177,560	11	1,177,560
10. Massachusetts	1,384	1,109,121	7	1,109,121
11. Maryland	1,120	1,261,359	4	1,261,359
12. Minnesota	978	1,064,643	7	1,064,643
13. Rhode Island	836	919,937	3	919,937
14. Manitoba, Canada	564	358,371	4	358,371
15. Missouri	471	492,146	2	492,146
16. California	448	341,750	5	341,750
17. Indiana	444	390,640	2	390,640
18. Delaware	370	244,700	3	244,700
19. Nebraska	341	243,619	3	243,619
20. Alberta, Canada	252	190,750	2	190,750
21. Wisconsin	190	134,223	2	134,223
22. District of Columbia	175	252,500	2	252,500
23. Br. Columbia, Canada	170	158,945	2	158,945
24. West Virginia	157	125,650	1	125,650
25. Kansas	155	109,500	1	109,500
26. Colorado	116	119,504	4	119,504
27. Saskatchewan, Canada	107	92,392	1	92,392
28. New Hampshire	103	87,394	1	87,394
29. Florida	94	35,828	1	35,828
30. Arizona	46	88,000	1	88,000
31. Washington	42	17,500	1	17,500
32. North Dakota	31	11,500	1	11,500
33. Oregon	20	10,500	1	10,500
34. Nova Scotia, Canada	9	6,000	1	6,000
35. Wyoming	7	—	1	—
РАЗОМ	87,053	\$83,761,562	472	—

ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО ВСІХ ЧЛЕНІВ, АКТИВНИХ І НА БЕЗПЛАТНОМУ ПРОДОВЖЕННІ ТА ВИПЛАЧЕНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

(Без грамот акцидентного забезпечення)

(Стан з 31-го грудня 1966 року)

Вік	Число членів	Іх сума забезпечення	Сметні випадки у 1966	Іх сума забезп.
0	229	\$ 251,500	—	\$ —
1	480	534,000	1	250,000
2	549	558,500	—	—
3	622	616,000	1	1,000,000
4	658	623,500	—	—
5	810	763,500	—	—
6	895	820,000	—	—
7	989	892,964	1	1,000,000
8	1,097	981,951	1	1,000,000
9	1,223	1,039,134	—	—
10	1,288	1,079,692	—	—
11	1,289	1,079,574	—	—
12	1,252	1,230,802	—	—
13	1,483	1,171,276	—	—
14	1,562	1,178,171	1	1,000,000
15	1,690	1,241,472	2	2,000,000
16	1,663	1,246,561	1	500,000
17	1,414	1,041,436	1	500,000
18	1,482	1,138,010	—	—
19	1,911	1,459,169	3	2,000,000
20	1,791	1,402,322	1	500,000
21	1,021	874,276	3	2,500,000
22	891	721,771	2	1,500,000
23	902	735,065	—	—
24	799	697,723	—	—

Звіт заст. головного передсідника і керівника Рекордового Відділу Володимира Сохана

(Продовження зі стор. 5)

Тут можна лише додати, що пересічна сума забезпечення членів УНСОЮзу в Канаді є значно вищою, як членів в Америці, бо в Канаді вона досягла вже \$1,350 у всьому членстві Канади, а в активному членстві вона виносить \$1,380.

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЧЛЕНСТВА І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В КАНАДІ

Активні члени Деп. Молоді	2,536	\$ 2,287,500
Активні члени Деп. Дорослих	4,816	\$ 5,638,950
Грамоти Акцидентного забезпечення	614	\$ 3,070,000
Разом активні члени	7,966	\$10,996,450

Грамоти на випл. забез. і безпл. продовженні в Деп. Молоді	151	112,484
Грамоти на випл. забез. і безпл. продовженні в Деп. Дорослих	244	179,000
Разом усіх членів в Канаді	8,361	\$11,287,934

Усіх нових членів в 1966 році	4,994	\$ 8,893,600
Нових членів у 1966 році в Канаді	1,154	2,585,600

Стан усіх членів у Канаді 1-го січня 1966	7,806	\$ 9,541,343
Стан усіх членів у Канаді 31-го грудня 1966	8,361	\$11,287,934
Прибуток за 1966 рік	555	\$ 1,746,591

Пересічна сума забезпечення усіх членів в Канаді виносилася з кінцем 1965 року \$1,222, а з кінцем 1966 року — \$1,350.

Стан активних членів у Канаді 1 січня 1966	7,374	\$9,213,550
Стан активних членів у Канаді 31 грудня 1966	7,966	\$10,996,450
Прибуток активних членів за 1966 рік	592	\$1,782,900

Пересічна сума забезпечення активних членів у Канаді виносилася з кінцем 1965 року \$1,249, а з кінцем 1966 року — \$1,380.

Вишкільна праця

До вишкільної праці треба б в першу чергу зачислити нашу постійну кореспонденцію та телефонічні контакти із секретарями і організаторами. Ім ми подасмо обширні інформації та поради, потрібні в їхній секретарській та організаторській праці. Дуже важливі і корисні є наші секретарсько-організаторські курси, які були проведені у звітному часі в Шикаго, Ньюарку, Дітроїті та Янгстауні. Після курсів ми стежили довший час за цими курсантами і в листах старасмося постійно доповнювати і далі розяснювати різні проблеми, які виникають у праці цих вже навіть випускених учасників курсів. Ми могли ствердити корисність курсів по успішних наших випускників у приєднуванні нових членів. Тут варто підкреслити, що не лише важливі, але й корисні є курси, а головне секретарський вишкіл, для тих секретарів, які недавно перебрали ці пости по відділах.

В нашій вишкільній праці дуже допомагають нам „Трибуни Секретарів“, в яких я стараюся порушити найбільш актуальні проблеми із праці секретарів та організаторів. Такі „Трибуни Секретарів“ появляються у наших виданнях „Трибуни УНСОЮзу“, в тому ж і в „Жіночій Трибуні“, а також деякі інформаційні матеріали „Трибуни Секретарів“ помістили ми у перекладі на англійську мову в „Українському Тижденьку“. Ці „Трибуни Секретарів“ будемо продовжувати і вони повинні б стати постійними колонами для секретарів відділів. Це буде можливим після доповнення складу працівників в нашому Рекордовому Відділі, коли я зможу присвятити більше часу цій важкій справі. Рівночасно із підготовкою матеріалів для „Трибун Секретарів“ я зможу почати опрацювати окремий підручник для секретарів. Для такого підручника я вже маю чимало підготованого матеріалу, але його треба б ще відповідно опрацювати для видання у формі книжки-підручника.

Вишкільною працею у великій мірі можна б назвати мої виступи на різних зборках та інших союзових зборах і імпрезах, на яких я завжди стараюся подати в доповідях, рефератах, чи навіть у коротких привітках, як найбільш інформативний матеріал про УНСОЮЗ. Також практикую широко на зборках та відділових зборах дискусії із запитаннями та відповідями, щоб подати слушачам більше матеріалу про життєве забезпечення та взагалі діяльність УНСОЮзу. Одним із найбільш важливих моїх виступів можна б назвати доповідь на конферції для відвізників 50-ліття УНСОЮзу в Канаді, що його дуже добре підготував у Вінніпегу наш головний контролер мгр. Іван Геврик. Всі ці виступи з доповідями і рефератами треба обов'язково пов'язати із послідовною і добре підготованою акцією приєднання нових членів. Бо життєве забезпечення треба такі півні запропонувати перспективі і подати. Він за цим забезпеченням сам не прийде, бо ще немає в нас такого розуміння, що життєве забезпечення є такою ж необхідністю, як н. пр. товари першої потреби, за якими йдемо до крамниці. Досі це немає такого розуміння серед американців, тому агенти ходять за проспектами по тахах, а ще менше такого розуміння можна в дану пору сподіватися від українських громадян, які ще менше цінують життєве забезпечення.

Акцією приєднання нових членів найкраще в багатьох випадках зв'язувати із нашими допомогними акціями різним нашим громадським, культурним, науковим і молодечим організаціям. Дуже часто члени цих різних організацій та установ, яких УНСОЮЗ допомагає, стали б членами УНСОЮзу, коли б до них у відповідний час підійшов хтось із наших представників — організаторів, пропонуючи життєве забезпечення і фахову пораду в цій діяльності. Тому в нашій далішній праці вважаю найважливішими завданнями підшукати відповідних людей до праці і дати цим нашим представникам відповідний фаховий вишкіл життєвого забезпечення.

До мого звіту я повинен хоч коротко додати, що вже майже повних 18 років я співпрацюю із „Свободою“ також у діяльності спорту. Спочатку був я спортивним кореспондентом, а згодом став спортивним редактором, і ці обов'язки виконую далі після мого вибору на пост заступника гол. передсідника і керівника Рекордового Відділу. Ці обов'язки виконую поза годинами праці в Головному Канцелярії. Виконую їх із пристрастю, бо вважаю їх моїм вкладом у громадську виховну працю для нашої молоді. В цій праці знаходжу повну співпрацю і виробови для справ спорту в нашого головного редактора „Свободи“ п. Антона Драгана. Зв'язана із цим зацікавленням молоддю і спортом є теж моя співпраця в ролі кореспондента із українським відділом „Голосу Америки“, на радіських хвилях якого маю нагоду розказувати нашим братам на Україні про наші досягнення і нашу діяльність у спортивних і молодечих організаціях українців в Америці.

Вкінці декілька слів до Вас, Шановні Пані і Панове, як до делегатів останньої Конвенції до наших союзових діячів. На цьому засіданні, коли маю честь вперше звітувати, як член Екзекутиви, хочу подякувати Вам за довіру і вибір мене на цей відповідальний пост. Дякуючи Вам, я хочу тут же притягнути до уваги, що хоч Ви вибрали мене до Екзекутиви в минулому році, я вибрав був УНСОЮЗ вже майже 18 років тому. Тоді я вибрав був наш УНСОЮЗ не для гроша, ані не для слави, як і опісля нераз вибирав я Союз, коли одержував пропозиції працювати в інших установах за краді платні. Я вибрав УНСОЮЗ, бо я вірив в наш Союз. Я вірив і далі вірю, що перед нашим УНСОЮЗОМ велика місія, та що в нашому Союзі я можу щиро працювати для української справи, та що тільки в УНСОЮЗі маю змогу працювати згідно із моїми переконаннями, свобідно і згідно із голосом моєї совісті. Я вірю в місію УНСОЮзу, в якому знайшли поєднання матеріальні та моральні цінності нашої української спільноти Америки і Канади, в місію УНСОЮзу зберегти нашу молоді, для нашого народу та в його місію допомогти змаганням України до волі. Тут хочу теж зазначити Вас, що УНСОЮЗ залишається для мене надалі таким самим цінним і дорогим, яким я вважав його впродовж 18 років праці для нього та що я буду старатися віддано працювати для нього і вив'язуватися із накладених на мене завдань, щоб був він для нас усіх якнайкращим.

Звіт головного секретаря Ярослав Нахова

Минулий 1966 рік не був звичайним роком. В ньому відбулася 26 Конвенція УНСОЮзу, Дев'ятий Конгрес Американо-Українців і був це рік подвійних роковин великого сина України, іменем якого охрищено чимало Відділів УНСОЮзу, Івана Франка, а саме 50-річчя його смерті й 110-річчя його народження. Все це забрало багато енергії, часу й уваги в союзових діячів й мало вплив на їх працю для УНСОЮзу.

Особливо на його організаційних здобутках постійно відбивається збільшена активність громадянства на інших полях його зацікавлення й праці, бо, на жаль, велика частина громадської роботи спочиває на тих самих людях, які її не цураються. Тому вже традиційно, наприклад конвенційні роки, належать до „хрихлих“ років організаційного росту нашої установи.

Та всеж, хоч наші сподівання на минулий рік не вповні сповнилися, можемо з задоволенням ствердити, що він переламав традицію й під оглядом числа придбаних у ньому нових членів, не був гіршим від звичайних років, але наважимо кращим за ряд ранішніх років. Тільки в ранньому 1966 році число здобутих членів було на чотири члени більше від числа організованих у минулому році. А відомо, що здобувати нових членів з кожним роком приходить все важче. В 1966 році ми на рівні тисячу збільшили загальне число УНСОЮзу, що дозволило досягти й переступити нову тисячу межу: 87,000 союзового членства.

Діяльність праці головного секретаря

Крім суто секретарської праці, до якої належать внутрішні та зовнішні завдання, до обов'язків головного секретаря належить діяльність організаційна, інформаційно-пропагандивна й вишкільна. До половини минулого року належала також діяльність канцелярська, зв. рекордовою, яка перейшла в досвідчені руки заступника головного передсідника, Володимира Сохана. За статуту головного секретаря є також секретарем Головного Екзекутивного Комітету та Головного Уряду УНСОЮзу, в крім того виконує ряд спеціальних доручень, як містоголова Статейної Комісії УНСОЮзу і ін.

Минулого року відбулися наради Головного Уряду в Шикаго, зараз після закінчення Конвенції, дня 21 травня, та сім нарад Головного Екзекутивного Комітету в дні 18 лютого, 11 березня (спільно з Головною Контрольною Комісією), 6 квітня (спеціально, передконвенційно), 6 липня, 8 вересня, 17 листопада і 29 грудня. Крім цього члени Екзекутиви, які постійно працюють в головній канцелярії УНСОЮзу, відібули більше число коротких засідань для вирішення поточних справ, зокрема інвестиційних. Протоколи всіх цих нарад та засідань були виготовлені й зложені до збірки протоколів, а протоколи нарад Головного Уряду та нарад повної Екзекутиви були надруковані в „Свободі“, звичайно на сторінках „Трибун УНСОЮзу“.

Організаційна діяльність

Найважливішими завданнями організаційного відділу головної канцелярії є постійне збільшення членів, відраховування життєздатних Відділів та їх працездатних урядів, закладання нових, в міру змоги й потреби, розв'язування та лунення малих й непрацездатних Відділів, збудування постійних організаторів УНСОЮзу, їх вишкіл та нагляд над їх працею і ін.

Очевидно найважливішим завданням кожної установи є її ріст, в першу чергу ріст її членства. Він ініціює перелічені й незгадані завдання прямо впливаючи на збільшення активності установи, яка рішає також про чисельний ріст її членів. Тому головну увагу й найбільше праці в минулому році присвячує саме організації кампанії для збільшення членів. Було це тим потрібніше, що з кожним роком важчає тягар збудування нових членів, а водночас зростають втрати членів. Головна причина труднощів приєднання членів є передовсім у тому, що українська спільнота ще досі не навчилася як слід цінити життєвого забезпечення. Коли пересічна сума забезпечення в тисячу доларів, то ця сама сума забезпечення членів УНСОЮзу донедавна виносилася лише тисячі, а щойно в останніх роках дедалі зменшувалася. Про недоцінювання величезного значення життєвого забезпечення може посвідчити також факт, що пересічний американець з забезпеченням на суму двічі більшу від його річного заробітку, а пересічна сума забезпечення наших земляків напевно є бодей в п'ятеро менша.

З уваги на це організаторові членів УНСОЮзу приходить не лише переконувати кандидатів на членів, що умови забезпечення УНСОЮзу є куди кращі, як в інших установах, але і в першу чергу, вчити, яке значення має життєве забезпечення, що йому приходить належко. Ми постійно, в письмі і слові, на зборах і курсах, підкреслюємо це, звертаючи увагу на кончність підходити до життєвого забезпечення в УНСОЮЗі наскрізь „бізнесово“. До того не прибувають вже сюди нові українські поселенці, а ці, що тут є, масово відчужуються від своєї громади, а то й зовсім рвуть з дею зв'язки. Та все ж таки це велике

число наших земляків не забезпечене, або не забезпечене у своїх установах, а величезна більшість тих, що є вже забезпечені потребують значно підвищити висоту забезпечення, що ще надовго залишиться змога приєднувати нових членів чи дозбезпечувати існуючих й далі збільшати наші стани послідання.

Внизу є подані таблиці з числами членів, придбаних в минулому році по місяцях, а далі таблиці найбільш заслужених організаторів членів, та найуспішніших Відділів.

НОВІ ЧЛЕНИ ПРИСДНАНІ В 1966 РОЦІ ЗА МІСЯЦЯМИ

ТАБЛИЦЯ Ч. 1

МІСЯЦЬ	МОЛОДІ	ДОРΟΣЛІ	АДІ	РАЗОМ
Січень	88	212	31	331
Лютий	106	224	39	369
Березень	208	345	69	622
Квітень	136	282	81	499
Травень	243	421	173	837
Червень	85	197	31	313
Липень	73	143	27	243
Серпень	96	150	32	278
Вересень	78	149	26	253
Жовтень	102	172	37	311
Листопад	131	203	37	371
Грудень	163	308	98	569
Разом	1,509	2,804	681	4,994

ТАБЛИЦЯ Ч. 2

НАЙВІШІЙ ЗАСЛУЖЕНІ ОРГАНІЗАТОРИ ЧЛЕНІВ В 1966 РОЦІ

Від- діл	Організатор	Число членів	Від- діл	Організатор	Число членів
1. 440 В. Дідюк	303		78. 39 І. Пиндус	16	
2. 83 С. Гавриш	134		78. 59 М. Галькевич	16	
3. 153 І. Олександрівський	100		78. 345 М. Дербус	16	
4. 434 Д. Попадич	75		78. 407 В. Шаран	16	
4. 445 І. Геврик	75		78. 464 М. Хомин	16	
4. 473 О. Сквирський	75		83. 20 А. Триш	15	
7. 432 В. Зорич	68		83. 131 Л. Воднар	15	
8. 53 К. Сачко	66		83. 214 О. Твардовський	15	
9. 440 Софія Кудя	59		83. 235 М. Бобер	15	
10. 341 В. Гриняк	58		83. 325 В. Цюпа	15	
10. 402 Анна Бурія	58		83. 361 І. Пригода	15	
12. 346 Р. Чучкевич	56		83. 383 О. Хома	15	
13. 114 М. Ткачук	49		90. 103 П. Стецяк	14	
14. 78 І. Петрунько	44		90. 104 С. Мисак	14	
15. 327 А. Копистякський	43		90. 171 Стелла Расн	14	
16. 174 А. Слосарчук	41		90. 245 М. Мартиненко	14	
16. 293 Мері Дунин	41		90. 268 О. Варилка	14	
18. 170 Д. Дидик	39		90. 271 І. Чопко	14	
19. 427 П. Дяків	37		90. 362 Ф. Петрик	14	
20. 161 А. Джула	34		97. 45 М. Сенік	13	
20. 233 Гелен Магер	34		97. 48 С. Івасечко	13	
20. 240 А. Стецяк	34		97. 57 В. Яким	13	
23. 316 В. Гавриш	33		97. 283 П. Пироганч	13	
23. 379 М. Семік	33		97. 434 Бронислава Мельник	13	
25. 460 П. Сахаревич	33				
26. 19 Р. Голіат	32		102. 5 М. Хоманчук	12	
26. 423 Т. Носівський	32		102. 8 В. Козицький	12	
28. 147 І. Заворський	31		102. 8 В. Мандий	12	
28. 272 Е. Гомотюк	31		102. 37 Анна Гнатюк	12	
28. 292 П. Федик	31		102. 37 Марія Процак	12	
31. 42 П. Головачук	30		102. 43 В. Сиванік	12	
31. 292 І. Ващук	30		102. 58 І. Яковенко	12	
33. 367 В. Попович	28		102. 85 Т. Панько	12	
33. 397 М. Нич	28		102. 90 Я. Сидор	12	
33. 463 М. Ничук	28		102. 94 В. Бойд-Ворискевич	12	
36. 13 П. Шевчук	27		102. 164 І. Кудрич	12	
36. 14 М. Отрок	27		102. 217 Ф. Голід	12	
36. 25 Катка Стецюк	27		102. 295 С. Мотрович	12	
36. 120 В. Рефт	27		102. 422 Т. Тешук	12	
36. 194 І. Васишин	27		116. 16 М. Москаль	11	
36. 340 Софія Орловська	27		116. 42 І. Бліха	11	
36. 389 І. Красник	27		116. 131 М. Сенчишак	11	
43. 22 Гелен Олек	26		116. 177 І. Лаба	11	
43. 183 Д. Кошелевський	26		116. 204 Д-р О. Соколович	11	
43. 221 Т. Шипула	26		116. 213 В. Козак	11	
43. 402 Я. Бурія	26		116. 218 С. Вурий	11	
43. 484 В. Запаранюк	26		116. 286 А. Варна	11	
48. 17 Анна Гарас	25		116. 293 Марія Демидчук	11	
48. 133 Анна Дубас	25		116. 375 П. Тарнавський	11	
48. 155 М. Федипин	25		116. 385 Д-р М. Данилюк	11	
48. 191 Р. Колодій	25		116. 462 О. Фаринчак	11	
48. 194 Я. Палох	25		116. 495 І. Паньків	11	
48. 204 Д-р В. Палідвор	25		129. 55 А. Цідин	10	
48. 206 Л. Гардін	25		129. 59 Т. Сливинський	10	
48. 423 М. Ольшанський	25		129. 75 Я. Вазюк	10	
48. 267 П. Сильчак	25		129. 94 М. Вабія	10	
48. 385 Я. Карпак	25		129. 130 І. Малеш	10	
58. 344 Г. Бутрей	24		129. 151 Анна Пипюк	10	
59. 336 Г. Кісіль	23		129. 176 М. Остап	10	
60. 94 М. Кончак	22		129. 217 В. Ковба	10	
60. 257 М. Новак	22		129. 220 П. Гут	10	
62. 183 В. Ділок	21		129. 230 П. Лішак	10	
63. 173 П. Щерб	20		129. 238 Анна Ремік	10	
63. 220 І. Мелінішин	20		129. 267 І. Фліс	10	
63. 281 М. Волошин	20		129. 281 М. Сірий	10	
63. 408 Д-р Т. Залужський	20		129. 301 В. Іващук	10	
63. 437 М. Малинівський	20		129. 339 С. Луцацій	10	
68. 266 В. Труфін	19		129. 342 О. П. Мелех	10	
69. 116 С. Шилькевич	18		129. 348 П. Гречка	10	
69. 127 І. Була	18		129. 359 Катерина Мураль	10	
69. 234 І. Іванік	18		129. 361 В. Вишняков	10	
69. 276 С. Іваніцький	18		129. 375 І. Данильський	10	
69. 372 П. Ярема	18		129. 414 І. Телюк	10	
69. 461 Н. Шпурко	18		129. 418 І. Мельник	10	
75. 88 В. Квас	17		129. 451 С. Омельченко	10	
75. 337 Е. Питула	17				
75. 371 Ю. Баранюк	17		151 організаторів разом.		

ТАБЛИЦЯ Ч. 3

НАЙУСПІШНІШІ ВІДДІЛИ УНСОЮзу в 1966 р. ЯКІ ПРИСДНАЛИ 25 АБО БІЛЬШЕ ЧЛЕНІВ

1 402 Етобіко, Онт.	100	35 161 Амбрідж, Па.	34
2 434 Монтреаль, Квеб.	97	35 233 Лорейн, Огайо	34
3 445 Вінніпег, Ман.	76	37 379 Шیکاго, Ілл.	34
4 461 Велланд, Онт.	74	38 147 Алентаві, Па.	32
5 153 Філадельфія, Па.	69	38 220 Шیکاго, Ілл.	32
6 53 Пітсбург, Па.	66	38 221 Шیکاго, Ілл.	32
6 407 Торонто, Онт.	66	38 19 Нью Йорк, Н. Й.	32
8 240 Клівленд, Огайо	58	42 281 Вайон, Н. Дж.	30
9 423 Шیکاго, Ілл.	56	42 25 Джерзі Сіті, Н. Дж.	30
10 346 Клівленд, Огайо	55	42 341 Віндзор, Онт.	29
10 460 Лондон, Онт.	55	45 389 Шیکاго, Ілл.	29
12 432 Торонто, Онт.	54	45 385 Мінеаполіс, Мінн.	29
13 183 Дітройт, Мич.	53	45 240 Нью Йорк, Н. Й.	29
13 194 Нью Йорк, Н. Й.	53	45 431 Парк Рідж, Ілл.	29
13 42 Пасейк, Н. Дж.	53	45 367 Рочестер, Н. Й.	29
16 292 Дітройт, Мич.	50	45 463 Віндзор, Онт.	29
18 142 Торонто, Онт.	50	51 234 Лінден, Н. Дж.	28
18 440 Торонто, Онт.	49	52 120 Алікаппа, Па.	27</

У Польщі пройшов Перший фестиваль української естради

Вашава. — На зразок влаштування у Чехо-Словаччині Культурною Спілкою Українських Трудящих свят пісні, українське Суспільно-Культурне Товариство в Польщі влаштувало Перший фестиваль української естради у м. Сяноці. На фестивалі виступали молодіжні гуртки музик, різні хори, естрадний гурток „Бандура” з Тшебятова, жіноча танцювальна група „Карпатяни-на” з Пряшева, український жіночий квартет з Ольштини та ін. Варшавське „Наше Слово” в числі з 6 серпня помістило ілюстровану фотознімками статтю-огляд „Фестиваль і висновки”, в якій, між ін. сказано: „У Сяноці

закінчилося одне з найбільш масових починань нашого Товариства — Перший Фестиваль Української естради. Весь труд і всі турботи, зв'язані з підготовкою фестивалю, були нагороджені численними глядачами, які протягом двох днів невтомно ловили зі сцени кожне слово, кожну пісню. При оцінці фестивалю треба керуватися передовим враженнями і прийняттям естрадних програм сотнями глядачів — українців і поляків. Саме, коли дивитись очима глядачів, фестиваль мав незаперечний успіх. Справа тут не стільки в майстерності виконавців і змісті програми, скільки у величезному голоді на рідне слово, на українську пісню і танок. Саме потреба наслухатися чудової української пісні стягнула у Сянок сотні людей з найдалішніх закутків Польщі — інтелігентів і селян, старих і молодих, жінок і чоловіків”.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ
УНІОСЮЗУ!

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА
Т-ВА „САМОПОМІЧІ” в НЬО ЙОРКУ
ВНЕСИ ДО ВСІХ 11 КЛАСІВ
ПРИЙМАЄ

канцелярія „Самопоміч”
при 98 2-га етєж в Нью Йорку, кожного дня
в поштових годинах.

Навчання розпочинається
В СУБОТУ, 16-го ВЕРЕСНЯ 1967 РОКУ
ВОГОСЛУЖЕННЯМ в наліцці церкви св. ЮРА.
Після того, відбуватимуться в приміщенні Парофії
Школи св. Юра — нормальні заняття.
Дирекція і Ватиканський Комітет
Школи Українознавства Т-ва „Самопоміч”
в Нью Йорку

В Музичній Школі ВАДИМА КІПИ

ЛЕКЦІЇ В ЦЬОМУ СЕЗОНІ ПОЧИНАЮТЬСЯ
В СЕРЕДУ, 6-го ВЕРЕСНЯ 1967 РОКУ
РЕГІСТРАЦІЯ нових студентів в п'ятницю, 8-го
вересня, від 4-ої до 9-ої год. вечора, та в суботу,
9-го вересня, від 11-ої год. ранку до 6-ої год. веч.

Увага! Джерзі Сіті! Увага!
ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА в ДЖЕРЗІ СІТІ
РОЗПОЧИНАЄ ЧЕРГОВИЙ 1967-1968
НАВЧАЛЬНИЙ РІК

в суботу, 9-го вересня 1967 року

о 9-й год. ранку
в ПРИМІЩЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ
КАТОЛИЦЬКОЇ ШКОЛИ
при Церкві св. ап. Петра і Павла.

Внес дітей до 1-ої класи розпочнемо о 8:30 ранку.
Діти, котрі з якихось причин не відвідували школи українознавства в попередніх роках, а мають деякі знання з української мови, мають право зголоситися до старших класів (2-ої до 9-ої включно).
Надміємо, що в цьому році зголосяться всі українські діти до своєї Рідної Школи.
„І чужому наукається,
І свого не цурається...”

Т. Шевченко
Управа Т-ва „Рідна Школа” та Дирекція
Школи Українознавства в Джерзі Сіті.

Оселя УРСюзу „ВЕРХОВИНА”, Глен Спей, Н. Й.
СУБОТА і НЕДІЛЯ, 9 і 10-го ВЕРЕСНЯ 1967 р.

З'їзд — 9-та Зустріч Збаражан та Річні Збори Товариства
Приятелів Оселі „Верховина”

СУБОТА, 9-го ВЕРЕСНЯ, год. 7-ма веч. — СПІЛЬНА ВЕЧЕРЯ
НЕДІЛЯ, 10-го ВЕРЕСНЯ перед полуднем — ДІЛОВІ НАРАДИ
АВІЗО. Субота, 16-го вересня 1967 р. Зустріч Громад Глен Спей й околиці.
Год. 5:30 — Бенкет.
Год. 8 веч. — Виступить М. Понеділок і І. Керницький-Іер.
Танцювальний Ансамбль СУМА Нью Йорк — керівник О. Генза.
Год. 9-та веч. — Забава при оркестрі Андрія Шули — „Темпо”.

23-го ВЕРЕСНЯ 1967 р.

CRYSTALROOM
ГОТЕЛЬ WHITTIER ГОД. 8:30 ВЕЧ.
Дітройт, Міч. Грає „Зоря”

СУБОТА і НЕДІЛЯ, 16 і 17-го ВЕРЕСНЯ 1967 РОКУ на СОЮЗІВЦІ

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

У 50-РІЧЧЯ ВЕЛИКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Після урочистої програми, відбудеться фестиваль вибору

МИСС СОЮЗІКИ НА 1968 РІК

ПОДРОБИЦІ ПРОГРАМИ СОЮЗОВОГО ДНЯ І ФЕСТИВАЛЮ В ДАЛЬШИХ ОГолошеннях

3-й Курінь УСП „Лісові Чорти” — Стежа Дітройт, запрошує на

ВЕЛИКИЙ ОСІННИЙ РАВТ

Генеральний губернатор Канади подякував листом українській молоді

Торонто. — Тиждень „Наша Мета” з 26 серпня опублікував переклад листа генерального губернатора Канади Дост. Роланда Міченера, адресованого голові КУ-К у о. д-рові В. Кушніреві. Листа написано з нагоди „Дня української молоді”, що відбувся в Оттаві 31 липня, з участю понад 2 000 юнаків і дівчат з Канади і ЗДА. Текст листа такий: „Дорогий Отче

Прелат Кушнір: Велике враження зробила на мене Ваша молодь. Вона така здорова й інтелігентна. Я переконаний, що багато визначних канадійців вийде колись з цієї групи, яка приїшла до Палати губернатора

Паризький „Ле Монд” про заяву Митрополита Кир Максима

Париж. — Найбільш розповсюджений у Франції і в закордонних виданнях паризький щоденник „Ле Монд” у числі з 21 липня 1967 р. надрукував статтю Генрі Феске під наг. „Павло VI в Туреччині слідом Івана ХХІІІ”. У статті, між ін., читаємо: „Подорож було приготувано, під оглядом психологічним і доктринальним, через урочисте зняття Східною і Західною Церквами взаємної клятви, що відбулося, як відомо в Ватиканській Базиліці св. Петра, 7-го грудня 1965 р., під час Другого Ватиканського Собору. Все тут відбувається, неначе б Павло VI хотів віддати в Римську Церкву”.

У Москві судили знову трьох молодих письменників

Москва. — У Москві відбулася в середу 30 серпня судова розправа проти трьох молодих чоловіків, що їх звинувачено в урядовій пропаганді, як письменників. Цими підсудними були Євген Куцев, Володимир Букочевський і Вадим Делон. Закладали їм провини за 70-ою статтею кримінального закону, яка забороняє „антисовітську агітацію і пропаганду”. Вони мали допуститися того злочину, бувши бучим-то організаторами демонстрації, яка відбулася 22 січня цього року, коли-то коло 50 молодих совітських інтелектуалів демонстрували на площі Пушкіна у Москві, протестуючи проти засудження письменників Андрія Снігінського і Юлія Данієла за надрукування за кордоном праць антирежимного характеру. Судова розправа трьох вищезазначених осіб відбулася в такій малій залі, що її вповнили тільки члени найближчої родини підсудних, а для публіки „не було місця”. Не допустили туди також представників закордонної преси. Чи і як та розправа скінчилася — поки що не відомо. При цій нагоді ко-

рої життя Брайса Епштайна, який став протягом короткого часу мільйонером, як менаджер „бітлзів”. 6 років тому він випадково „відкрив” в підвільному нічному ресторані 4-ох патлатих співаків, яких почав ангажувати на концер-

тові естради й до радіо. А телевізійних передач „Бітлзів” дістали міжнародну славу, шляхетські титули й мільйони — і рін з ними. Причина смерті не відома: мабуть проковтнув забагато насонних пігулок.

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

бл. п.

д-ра Бориса Ставінського

буде відслужена

ПАНАХИДА

на Українському Православному Цвинтарі

в Бавнд Бруку, Н. Дж.

7-го вересня 1967 року

о 1-й годині по пол.

С. ЗУБЕНКО

В ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

нашого Дорогого Мужа і Брата

бл. п.

МИХАЙЛА ВОРОБЦЯ

дня 13-го вересня 1967 р.

в ХРАМІ ПОКРОВИ БОЖОЇ МАТЕРІ

в ОЗОН ПАРКУ, Н. Й.

відправиться

Заупокійна Служба Божа

і Панахида

о год. 8-й ранку

Про молитви за спокій душі бл. п. Михайла просять:

КАТЕРИНА ВОРОБЕЦЬ, дружина

ГРИГОРІЙ ВОРОБЕЦЬ, брат в Україні

ПАВЛИНА ВОРОБЕЦЬ, сестра в Україні

ПОДЯКА

Бл. п. МАРІЯ НІТ

померла 23-го серпня 1967 року в Озон Парк, Н. Й. Покійна народилася в селі Кіосів, повіт Сокаль. Найціннішу подяку складаємо всім за Службу Богу, за відвідини в похоронному заведенні, тим, що віддали останню шану участю в похороні.

Найсерdecшим подяку висловлюємо особисто о. декану Володимирові Андрушківу, о. З. Палатичу і о. І. Мудрому за похоронні відправи в церкві св. Духа в Брукліні і на цвинтарі.

Рівноч складасмо щирі подяки Л. Реймаровичеві, Теодорові Гаухому за спів під час похорону.

Вічнім дякуємо п. Сенькові — дир. похоронного заведення, за дуже шире та дбайливе переведення похоронів.

Нехай Милостивий Господь винагородить усіх щократно за їх добре серце.

Чоловік — МИХАЙЛО

Донька — АННА

Зять — СТЕФАН

Внуки: ЛАВРЕНТІЙ і СТЕФАН

Ділюся сумною вісткою з Родиною, Приятелями та Знайомими,
що в понеділок, 4-го вересня 1967 року упокоївся в Бозі
мій Найдорожчий МУЖ

Др. Володимир Врецьона

ПАНАХИДА відбудеться в четвер, 7-го вересня 1967 року о год. 8:30 веч.
в Bayshore, L.I. в похоронному заведенні White Funeral, 364 Main Street.

ПОХОРОН в п'ятницю, 8-го вересня 1967 р. о год. 9:30 ранку до української католицької церкви св. Родни в Бейт Айелін, Л. Ай., 471 Montauk Highway, а потім на цвинтар St. Charles в Бейсайд.

В глибокому смутку —

Д-р ГАЛІА БЛЕНЬКА-ВРЕЦЬОНА — дружина

63 Ocean Avenue, Bay Shore, L.I.

ДРУЗІ ЛІСОВІ ЧОРТИ і ДРУЗІ ПЛАСТОВІ СЕНЬОРИ

Ділюся з Вами сумною вісткою, що для 4-го вересня 1967 року
відійшов від нас передчасно і несподівано у Вічність
наш Невіджальований Друг і Приятель

Др. Володимир Врецьона

ПАНАХИДА — в четвер, 7-го вересня п. р. о год. 8:30 веч. в похоронному заведенні White, 364 Main Street, Bayshore, L.I.

ПОХОРОН — в п'ятницю, 8-го вересня 1967 року о год. 9:30 ранку до української католицької церкви св. Родни в Бейт Айелін, Л. Ай., 471 Montauk Highway, а потім на цвинтар St. Charles в Бейсайд.

Вельмишановний Дружині Покійного та Його Родні висловлюємо

наші глибокі співчуття.

3-й КУРІНЬ УПС ЛІСОВІ ЧОРТИ

